ANUL II No. 55 — 6 Pagini 10 Pf. — Joi 20 August 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET TIRASPOL

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI Strada Sărindar 5-7-9

Grija guvernului pentru aprovizionarea populației cu porumb

Cea mai mare grijă a guvernului a fost încă dela începutul războiului să ferească populația lipsită, de lăcomia negustorilor hrăpăreți.

Țara noastră a fost dăruită de Dumnezeu cu bogății feluri te și nesecate. Tot ce trebue pentru întreținerea vieții omului se găsește pe acest pământ, — binecuvântat de Pronie dar și de munca oamenilor. Și dacă în anii de belșug prisosul avuțiilor noastre, vândut peste fruntarii a împlinit nevoile altor popoare, în anii mai puțini rodnici, sau chiar în cei săraci, rodul pământului românesc a fost îndestulător pentru acoperirea nevoilor noastre. In aceste cazuri, însă, ceiace a biruit a fost unirea și solidaritatea noastră; a fost râvna fiecăruia de a-și ajuta aproapele și cinstea care a stat neclintită la temelia legăturilor noastre. Cel avut n'a ascuns niciodată prisosul său cu gândul necinstit de a aștepta sporirea prețurilor și nici n'a încercat să-l vândă pe prețuri prea mari și prea usturătoare pentru semenii lui mai nevoiași.

D. Mareșal Antonescu a dorit din capul locului să reînvieze în sufletul românesc această neprețuită comoară a cinstei, pe care vremurile turburi ale politicei nedemne o dăduse la fund. Conducătorul a chemat pe toți Românii la viață nouă și, prin însăși pilda vieții sale neîntinate, a încercat să le insufle năzuința curată spre o viață străbătută de adevărați fiori ai vredniciei și omeniei.

Cei cari au urmat chemarea Mareșalului sunt adevărații pionieri ai statului nou făurit de d-sa.

Cei cari n'au ascultat această chemare, au avut și au de îndurat măsuri aspre, dar drepte, pe care guvernul le ia în fiecare zi împotriva lor. Pentrucă funcționari speciali au fost însărcinați să supravegheze mai ales legăturile comerciale dintre cetățeni și să dea pe mâna autorităților pe toți cei cari și-au făcut din necinste un mijloc de îmbogățire și de căpătuire.

Porunca cea mare a zilei de azi este să ne ajutăm între noi, și noi între noi să ne împlinim lipsurile din prisosul concetățenilor noștri, cari au datoria să nu ascundă acest prisos și nici să încerce a-l specula, adică a-l vinde celor lipsiți cu prețuri neomenoase.

Dar, iată, că nu toată lumea înțelege această poruncă. Și dacă vreți o pildă, v'o dau.

Intr'un sfat al guvernului care s'a ținut cu câteva săptămâni în urmă, s'a luat hotărîrea de a se debloca porumbul pe timp de 2 luni, lăsându-se totdeodată producătorilor libertatea de a-și vinde prisosul fără opreliștea prețului maximal.

Această măsură a fost luată de Guvern din dorința de a se da putința regiunilor lipsite de a se îndestula la vreme cu cantitățile de porumb trebuincioase. Pentru atingerea acestui țel, Guvernul a trimis ordin prefecților ca să organizeze în cuprinsul județelor lor vânzarea porumbului care prisosește unora din producători.

Prin ridicarea opreliștilor hotărîte mai înainte s'a înțeles așa dar să se dea atât sătenilor cari mai păstrează încă porumbul din recolta anului 1941, cât și celor lipsiți, putința de a vinde și cumpăra prin bună învoială, dar cu respectul legilor și măsurilor luate de Guvern pentru înlăturarea comerțului necinstit.

Vânzarea porumbului fără respectarea prețului maximal nu trebue așa dar să devină pentru unii prilej de a specula nevoia celor lipsiți. Asemenea apucături neomenești trebuesc cu desăvârșire părăsite mai ales acum, când vremea de război ne obligă pe toți să fim strâns uniți sufletește și nu să ne înșelăm unii pe alții, speculându-ne în mod neomenos nevoile.

S'au găsit totuși în cuprinsul acestei țări, unii oameni — și mai ales negustori, — cari n'au pregetat să-și vândă prisosul de porumb la prețuri prea mari pentru puterea de cumpărare a celor lipsiți.

Acest lucru acum trebue să înceteze!

Fiecare dintre producători e dator să înțeleagă cum trebue rostul măsurilor luate de Guvern cu privire la porumb și să ajute înfăptuirea țelurilor cârmuirii prin înfrânarea oricărei lăcomii sau dorințe de specula.

Dar dacă, totuș, acest lucru nu va fi cu putință, vor fi pedepsiți aspru cei ce speculează porumbul, căci cea dintâi grijă a guvernului este să ocrotească pe cei lipsiți împotriva lăcomiei nevrednicilor fără suflet și fără omenie.

Sătenii de pretutindeni trebue să aibă și de data aceasta încredere în guvern, care va lua toate măsurile pentru curmarea acestei stări de lucruri înjositoare.

DRUMURI TRANSNISTRIENE

Mi-a fost dragă țara dintre Nistru și Bug ca o mamă și, deaceea, în scurtul popas de trei săptămâni pe care l-am făcut la Tiraspol, am căutat să-i cunosc sufletul și să-i descopăr rănile. Eram doritor să aflu întregul calvar al norodului moldovenesc. Vroiam să știu banițele de sudoare vărsate și să-mi adăp entuziasmul tinereții la isvorul viselor și al nădejdilor de neînvins, pe care țărănimea obijduită l-a sfințit cu aghiasma lacrimilor fără prihană.

Călătoream adeseori. Tiraspolul, acoperit de o ceață subțire, rămânea în urmă, ca un bătrân încercat, care a pătimit multe și a răbdat toate nedreptățile opresiunii sovietice. Mașina alerga neobosită, sfredelind liniștea patriarhală cu sgomotul ei strident, înghițind lacomă pământul mănoaselor holde răsăritene, peste care tăvălugul războiului lăsase vestigii întristătoare și mari.

Locurile, de bună seamă, nu le văzusem niciodată. Imi erau străine. Și, totuși, așa de prietenoase și scumpe arătau vederii mele, de par'că le-aș fi întâlnit în amintire, de par'că ar fi o părticică din propria-mi ființă. Copleșit de vedenii, strângeam la piept ca pe niște moaște ale românismului pretutindenesc, ogoare și întinderi bogate, spinări de dealuri și coline fumurii.

Fiecare drum împlinea un destin. Fiecare cărărue ducea în istorie. Pe luminoasele urme voevodale răsăreau, — stinghere și profund grăitoare, — mormintele celor ce și-au jertfit viața, înfiorători de simpli, departe de efemerele comodități și fără să mai aștepte cuvenita răsplată a neamului.

Brazda românească a strămoșilor, civilizația însăși, era în primejdie. Mai puteau tolera obrăznicia cutropitorilor? Sufletul colectivității, din sânul căreia s'au ridicat peste fluctuațiile vremii, — epopeice figuri de cremene și dor împărătesc, — le cerea tributul primăverii lor impetuoase, lăstunii atâtor vise sublime, dăruirea neprecupețită a cărnii și a sângelui lor.

Aud și astăzi încă, — cine știe unde, — răsunând doina acelui mătăsos amurg de început de toamnă, când îmi împrăștiasem inima și năzuințele pe toate plaiurile transnistriene, pe toate drumurile ei descătușate. Sus stăpâneau, tulburătoare și sfinte, înălțimile de cleștar. Jos fremăta, ca pentru o înviere rodnică, țara Bugului, țara hatmanilor și a obidei de eri.

...E aproape un an de atunci. Pe bolta senină, prielnică viselor și peregrinărilor aceleași soare hălăduește. Adevăratul soare al biruinței și al dreptății românești, etern.

SERGIU GROSU

Pământ transnistrian

Pământ străbun! O! glie strămoșească!
Ogor sortit să stai nedrept sub jug,
Te calcă blând opinca românească,
Cu drag, că ești al nostru pân' la Bug.

Pe brazda ta, scăpați de grea urgie,
Moșnegi, flăcăi, copii, femei se strâng,
Și'ntind voioși toți hora pe câmpie,
Slăvind pe Dumnezeu că nu mai plâng.

De-acum te ară'n românește plugul,
Nu te-or mai scrijela cu plug păgân,
Pământ transnistrian, hotar e Bugul,
Pecetluit cu sânge de român.

De bravi ostași, care-ți slăvesc moșia,
Ești desrobit prin sânge cald, sfințit,
Prin glas de tun strigat-a România:
— Vei fi al meu pe veci nedespărțit.

Theodor D. Caraman

INTĂRIREA PRIETENIEI ROMÂNO-GERMANE

Discursul înaripat al d-lui prof. Mihai A. Antonescu, vicepreședintele Consiliului de miniștri, sosit de curând la Facultatea de Drept din București cu prilejul ședinței de constituire în secțiuni a Asociației româno-germane, exprimă — înainte de toate — sinceritatea nemărginită și de totdeauna cu care România înțelege să rămână—ca și până acum—în legături de prietenie cu Germania. Frățietatea de sânge, închegată pe câmpul celor mai mari și mai victorioase bătălii în iureșul nezăgăzuit contra bloșevismului, frățietatea aceasta care aduce cu fiecare zi noui pagini de glorie pentru trupele româno-germane, se cere de nedesfăcut pentru totdeauna.

D. prof. Mihai A. Antonescu, sfetnicul cel mai apropiat al Mareșalului-Conducător, a înțeles dintru început că spre această prietenie de granit nu se poate ajunge decât printr'o cunoaștere reciprocă între poporul român și cel german, printr'o cunoaștere adâncă și cuprinzătoare a sufletului celor două țări, cari, umăr la umăr, în cadența aceluiaș pas hotărît, se străduesc astăzi să pună Europei o temelie nouă.

Din dorința aceasta sinceră a isvorît Asoc. româno-germană și cu gândurile acestea nestrămutate a purces d. vice-președinte de Consiliu la desăvârșirea ei. Avem nevoie să fim cunoscuți în țara vitează a lui Adolf Hitler, așa cum am fost de veacuri, cum suntem și cum vom rămâne în veci. „Este o datorie pentru noi — a subliniat d. prof Mihai A. Antonescu — ca prin această asociație să facem cunoscut poporul român așa cum este el în întreaga lui conștiință, cu toate aspirațiile lui naționale, cu toate drepturile și cu toate servitutile unei prietenii. Germania trebue să simtă, prin opera și strădania noastră, că vrem să facem din lupta noastră de astăzi un temeiu al vieții de mâine".

Amintind un fragment din cuvântarea d-lui Manfred von Killinger, ministrul Germaniei la București rostit la ședința de constituire a Asociației, d. prof. Mihai A. Antonescu spune că „Germania cunoaște soldatul român, prin soldații noștri, și a început în ultima vreme să cunoască și poporul nostru".

Datoria noastră este să facem posibilă față de Germania o cunoaștere totală a poporului românesc. „să facem — cum atât de frumos și cuprinzător spune d. vice-președinte de Consiliu — poporul nostru cunoscut cu toate valorile lui morale, să înfățișăm realitatea socială românească așa cum ea există".

Ia aceeași măsură și cu aceeași râvnă trebue să ne străduim pe toate căile a cunoaște și noi viteazul popor german, care a uimit lumea prin victoriile sale. Țară cu îndelungată cultură și civilizație, cu soldați dârzi și conducători fără asemănare de pricepuți, Germania ne poate fi pildă în toate domeniile de activitate. „Să facem ca tot ceeace se poate lua din Germania — a accentuat d. prof. Mihai A. Antonescu — începând cu mărețul exemplu al patriotismului, al privațiunii, al disciplinei naționale, de la credința oarbă a tineretului în destinul neamului și până la mașina cu care munca germană ajută munca omului, cu care industria germană sprijină ordinea socială și bogățiile naționale, toate acestea trebue să le absorbim ca un adevărat exemplu și să ni le însușim cu conștiința întreagă.

Cuvântarea d-lui prof. Mihai A. Antonescu a exprimat gândurile și năzuințele poporului românesc, care crede cu tărie de granit în Guvernul Mareșalului Antonescu venit la cârmă în momente când țara fremătătoare de entuziasm astăzi, prăbușită eri la hotare și sdruncinată în suflet, se afla la un pas de prăbușire.

O NOUĂ IZBÂNDĂ A CAVALERIEI ROMÂNE

„Cavaleria română, — spune un comunicat special al înaltului comandament german, — operând pe coasta de răsărit a Mării de Azov a cucerit Duminică, după o luptă scurtă, orașul portuar Jeisk depe coasta Mării de Azov".

Textul simplu și sobru este atât de grăitor, încât nu ar mai trebui nici un fel de comentariu. Dacă, totuși, îl facem este numai pentru a înfățișa încă o bravură a armatei noastre și anume a cavaleriei noastre care și în acest război și-a continuat tradiția ei de glorie și de biruință.

Dar, în legătură cu excepționalele fapte de arme ale soldaților noștri, este demn de amintit că într'un comentariu militar al înaltului comandament al forțelor armate germane, se spune că „trupele române, luptând alături de cele germane în regiunea dintre Don și Caucaz s'au distins în mod deosebit luptând și urmărind cu succes pe inamicul învins. Adesea, diviziile române, cu toată puternica rezistență a inamicului și cu toată căldura covârșitoare, nu numai că au atins obiectivele ce le-au fost desemnate în cursul fiecărei zile, dar chiar au depășit aceste obiective. Diferitele lupte au avut pe lângă aceasta drept urmare că trupele române au făcut o pradă de război considerabilă și au capturat un mare număr de prizonieri".

Acestea sunt faptele pe care le arată comunicatele și comentariile oficiale precum și presa germană. Iar ele ne arată nu numai capacitatea militară a comandanților noștri, dar, deopotrivă, și spiritul jertfelnic al soldaților care, după cum cu o cavalerească sinceritate a remarcat chiar Baronul Manfred von Killinger, ministrul Germaniei, — în momentul în care sunt bine instruiți și bine echipați sunt cei mai buni soldați din lume. Iar această afirmație, sau mai exact confirmare a calităților ostășești ale neamului, vine de la un om care reprezintă țara

(Continuare în pag. 4-a)

ȚARA DE AZI
ȘI ȚARA DE MÂINE

RIMA ȘEZĂTOARE CULTURALĂ A CĂMINULUI MOLDOVENESC

„Transnistria" din sat. Slobozia-Tiraspol

După o muncă de 6 luni de zile, în care interesele personale au fost lăsate în umbră azi membrii Căminului Moldovenesc „Transnistria", conform unei dorințe vechi, au putut realiza o frumoasă șezătoare culturală, în sala de festivități a satului Slobozia.

Sala era împodobită cu drapelele armatei aliate și cu portretele M. S. Regelui, M. S. Reginei și al Mareșalului-Desrobitor, sub care sta scris: „Comoara neamului moldovenesc dintre Nistru și Bug".

Fetele și flăcăii Căminului și ai școalei țărănești „Transnistria", apar pe scenă îmbrăcați în costume naționale în marșul: „Deșteaptă-te Române". A urmat un bogat program de cântece populare, recitări și dansuri naționale.

Echiva de educație fizică a moldoveanului Chiril Chirilă, a executat o serie de piramide apreciate mult de tineretul și publicul din Slobozia și de pr. inspector Gr. Cristescu, dela Fundația Regală din București.

După exercițiile de educație-fizică, a vorbit pr. inspector Gr. Cristescu despre: Însemnătatea Căminului cultural în satele moldovenești din Transnistria", scoțând în evidență dragostea ce o are M. S. Regele Mihai și domnul Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, pentru aceste cămine, care vor fi în viitorul apropiat al păcii, armata de propășire a vieții românești în tot cuprinsul pământului Moldovei dintre Nistru și Bug.

Pr. inspector Gr. Cristescu își încheie cuvântul, îndemnând pe locuitorii satului Slobozia, să asculte sfaturile ce le dă Căminul Moldovenesc „Transnistria", căci ele nu-s venite de aiurea, ci dintr'o judecată sănătoasă care are la bază ridicarea satului de aici și de pretutindeni unde-i suflet românesc, spre o viață nouă.

A mai vorbit pr. Zamora, directorul Căminului, care în cuvinte de înaltă simțire apostolică, mulțumește pr. inspector C. Cristescu pentru frumoasele sfaturi ce le-a dat în organizarea vieții culturale de aici și d-lui Rungan pretor al Raionului, care, înțelegându-și misiunea sa a transformat Slobozia într'un adevărat sat model și a dat totdeauna concurs acestui cămin prin toate mijloacele ce i-au stat la îndemână.

După ce a luat sfârșit șezătoarea culturală dela Căminul moldovenesc „Transnistria", s'a trecut la vizitarea bibliotecii și a școlii țărănești, cari au un început frumos.

In curtea căminului, hora fetelor din Slobozia, rotundă ca un colac de fântână, se legăna ușor, cu măestrie și măndrețe moldovenească.

Fața lor luminată de ultimele raze ale soarelui ce aluneca încet spre asfințit, radiind speranță și nădejdi de viață nouă.

O nouă izbândă a cavaleriei române

(URMARE DIN PAGINA 1)

cu cea mai puternică armată din lume și căruia, totdeauna, i-a plăcut să spună adevărul.

Relevând aceste fapte, care situează armata noastră dela comandanții ei până la soldatul dârz și anonim, pe culmile unei glorii depe urma căreia va binemerita România — vrem numai să arătăm că elanul luptător al soldaților noștri este continuu și că nu întâmplarea a făcut ca în atâtea rânduri și până acum, să bătem mereu pe dușmanii noștri seculari. Faptele de arme ale soldaților noștri mărturisesc voința neamului întreg de a birui, până la urmă, toate dușmăniile și de a învinge, toate nedreptățile. Iar spiritul nostru ostășesc este o dovadă peremptorie că preferăm să murim decât să nu învingem. Iată dar dece amintind de ocuparea orașului portuar Jeisk, de către cavaleria noastră, nu facem decât să precizăm că la lanțul victoriilor românești câștigate pe frontul împotriva bolșevismului, am adăugat o nouă verigă care nu este nici cea mai mică și nici cea depe urmă. Noi ne batem, ne batem mereu până când vom istovi dușmanul nostru și al Europei în așa fel ca să accepte condițiile unei păci pe care viața și viitorul popoarelor europene le cer pentru a putea avea asigurată ordinea și liniștea

Sfințirea troiței ridicată de Batalionul Independent la Tiraspol

PATRIOTICA MANIFESTARE ISTORICĂ A FRAȚILOR TRANSNISTRIENI LA IAȘI

Entuziasta manifestare din gară.-Ediție specială a ziarelor ieșene.-Manifestațiile mulțimii.-Solemnitatea istorică din Aula Universității.-„Biruința va fi a noastră".-„Prima dată trecem Prutul".-„Festivalul", dela Teatrul Național.-Vizitarea monumentelor istorice.-

Moldovenii dintre Nistru și Bug pildă vie a rezistenței românești — desrobiții Mareșalului Antonescu, au întins mâna lor frățească către frații de același sânge de peste Nistru și Prut.

Au venit frați noștri de peste Nistru, în cetatea Voevozilor Moldovei, în cetatea marilor împliniri românești, smulși dintr'o robie seculară, ca să confirme în fața lumii întregi, că sângele apă nu se face!

Cu venirea lor, bătrânul Iași — sanctuarul marilor tradiții — a înscris un nou fapt istoric, purtând deasupra lui nimbul sacru al Unirii, al înfrățirii românilor de pretutindeni, ca o poruncă a destinului, ca o biruință a adevărului românesc.

Confratele „Moldova", de sub conducerea cunoscutului scriitor Adrian Pascu, a scos o ediție specială, închinată fraților transnistrieni.

Din îndemnul și cu sprijinul d-lui prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, peste 350 de cursiști moldoveni din ținutul desrobit dintre Nistru și Bug, au călcat pentru prima oară pe pământul Patriei Mame, pentru a vizita Iașul, orașul marilor tradiții românești, simbolul Unirii tuturor românilor.

In gara Iași — frumos pavoazată — frații transnistrieni, sunt întâmpinați de autoritățile civile și militare și de întreaga elită a orașului. La sosirea trenului muzica militară și corul învățătorilor ieșeni intonează „Deșteaptă-te române".

Peronul e plin de lume. Frumoasele noastre costume naționale, sunt un simbol al momentului. Batistele fluturâ în vânt și uralele nesfârșite umple văzduhul.

Ne-au sosit frații de dincolo de Nistru!... Frați de sânge, de lege și de credință. Ei păsesc pentru prima oară pe pământul sfânt al Moldovei — sunt porunca și împlinirea destinului românesc.

In fruntea cursiștilor coboară din vagon d. profesor universitar Șt. Bârsănescu, directorul, animatorul și neobositul pedagog pentru educația românilor de peste Nistru, însoțit de reprezentanții moldovenilor transnistrieni.

La această ședință festivă a luat parte întreaga intelectualitate a Iașului.

Sala era plină de lume, iar cei cari nu mai încăpeau, ascultau de pe sala pașilor pierduți, desfășurarea solemnității.

Ședința este prezidată de d. prof. David, rectorul Universității.

Primul la cuvântul d. general Constantin Ionescu, primarul Municipiului, care între altele spune:

Frați moldoveni și surori moldovence de dincolo de Nistru.

Iașul, străvechea cetate de cultură românească, capitala Moldovei și a doua capitală a României Mari, îmbracă astăzi haina de sărbătoare pentru a cinsti vizita d-voastră, vizita fraților de peste Nistru. Vizita de astăzi este pentru noi ieșenii în adevăr o zi de sărbătoare, o zi de înălțare sufletească, fiindcă ea ne dă prilejul fericit să vă vedem aevea aici între noi și să simțim inimile d-voastră de moldoveni curați, svâcnind de emoție și bucurie ca ale noastre, alături de noi.

Prezența d-voastră în cetatea Iașilor este dovadă vie a trăiniciei neamului și a graiului românesc în Moldova de dincolo de Nistru, este dovada necontestabilă a vitejiei ostașilor români și aliați, care prin vărsarea sângelui lor, au desrobit provincia soră a Basarabiei pururea românească; ei e unul din nenumăratele temeiuri ale credinței și convingerii noastre, că la încheierea socotelilor marelui război pe care națiunea română îl poartă cu atâta strășnicie, sub providențiala conducere a Mareșalului Desrobitor, drepturile Neamului nostru, vor fi împlinite cum se cuvine, spre toate cele patru puncte cardinale ale Europei ce va să vie.

Vă salută Iașul pe toți. Iașul în care s'a zămislit prima Unire, socotind prezența Dvs., în sânul său, ca un fapt de importanță istorică.

Iașul salută azi în Dvs. pe purtătorii de slovă moldovenească, pe frații moldoveni pe care întunericul bolșevic nu l-a putut robi.

Iașul vă salută azi pe dvs. pentru păstrarea mai departe a românismului la Est de Nistru, ori care ar fi valurile istoriei viitoare.

Vă salută ieșenii prin glasul primarului lor și vă zic „bine ați venit" fraților!...

Biruința va fi a noastră

Salutul armatei îi aduce d. general de divizie Hugo Schab, spunând:

„Românii de dincolo de Nistru nu au cunoscut până la desrobirea lor decât sacrificii, umilințe nesfârșite, mulți dintre ei fiind goniți, omoriți mișcește sau deportați în cele mai îndepărtate regiuni ale Siberiei, numai pentru motivul că nu au voit să se adapteze sălbaticului regim comunist. Ei au rămas români credincioși Credința lor în Dumnezeu și speranța lor într'un viitor bun și fericit a rămas neclintită cu toate barbariile la care au fost expuși.

N'au putut distruge bolșevicii nici credința, nici sufletul, nici idealul românesc. Și tocmai atunci, în momentul cel mai hotărîtor pentru cultura și civilizația europeană, când hoardele bolșevice, printr'o înarmare uriașe necunoscută în istorie, au pregătit ziua în care să treacă la bolșevizarea întregii lumi, la distrugerea bisericii, credinței și familiei, armata română în frunte cu viteazul Mareșal Antonescu, alături de puternica armată germană, a pornit la 27 Iunie, pentru desrobirea fraților români din Basarabia, Bucovina și de dincolo de Nistru și pentru exterminarea pentru totdeauna a celui mai înfricoșător flagel din lume: „Bolșevismul". Astăzi răsună iarăși peste ținuturile străbune doina libertății românești, iar dvs., aveți cea mai frumoasă misiune de îndeplinit, aceia de a fi apostolii culturii, civilizației și educației acestui tineret. Sădiți și înrădăcinați puternic în inimile tuturor, calitățile și virtuțile poporului românesc. Mergeți înainte pe drumul biruinței și al idealului. Munciți și luptați din răsputeri pentru Cruce, cultură, civilizație și dreptate.

Priviți cu cea mai mare încredere destinul fericit și viitorul neamului nostru, biruința va fi a noastră, căci dreptatea o cere, iar vitejia și bravura ostașului român o garantează.

Trăiască M. S. Regele, trăiască Mareșalul Antonescu, trăiască România Mare".

Corul transnistrienilor intonează Imnul Regal Român după care vorbește d. Todicescu, inspector general al învățământului normal-primar, spunând:

— Intelegeți sufletul plin de bucurie cu care v'am întâlnit, purtați cu mândrie cuvântul de feciori ai răzeșilor moldoveni. Și aici, în Moldova, tradițiilor românești, simțiți-vă ca la voi acasă, căci aceasta este Patria voastră.

In prelungite aplauze este primit cuvântul d-lui prof. universitar Ștefan Bârsănescu, directorul cursurilor de inițiere din Tiraspol, de sub auspiciile Guvernământului Transnistriei.

D. prof. Mihail David, rectorul Universității Mihăilene spune:

„Limba voastră este limba strămoșilor noștri cari se întindeau din Carpați și până dincolo de Bug. Imprejurările istorice ne-au despărțit dar voi ați stat stâncă neclintită în calea puhoaielor nevoinice care vă amenințau pentru care neamul românesc vă este recunoscător".

„Intâia oară trecem Prutul"

D. învățător Sanisus, vorbind în numele fraților transnistrieni spune:

„Frați de un sânge și de un neam!... Vă aducem salutul fierbinte dela frații transnistrieni. Fraților!... Prima dată în viața noastră vedem unul din orașele Europei dela Apus, unde au trăit marii gânditori ai neamului românesc; Eminescu, Alecsandri, Creangă, Maiorescu și Kogălniceanu. Prima dată în viața noastră, vedem pe frații noștri români de care am fost despărțiți atâta vreme.

Noi, ani deândelul, am fost asupriți de urgia bolșevică, care mereu se lupta să ne desnaționalizeze, să ne distrucă sufletele noastre creștine.

Greu am dus-o fraților!...

Cum puii dela cloșcă fug în toate părțile ferindu-se de vulturul ce se aruncă spre ei, așa eram noi românii transnistrieni, împrăștiați în toate părțile Rusiei. Paraziții fidani, lipitoarele, mereu ne sugeau sângele și ne ponegreau numărându-ne ca pe cei mai din urmă oameni. Exilările în Siberia a părinților noștri, care lucrau se petreceau în fiecare an, apoi munca zilnică la colhoz, distrugerea creștinismului ne înduioșea cu totul. „Doamne unde-i dreptatea noastră"? ne întrebam noi; „unde-s frații noștri"?; unde-i patria noastră"?

„Când vom fi și noi stăpâni adevărați pe ogoarele ce se întind până în zarea depărtată, pe raiul de grădini ce înzestrează malurile râului Nistru ca un lănțer de verdeață, unde răsună simfonia păsărilor cântătoare pe viile roditoare cu vin dulce și limpede ca lacrima?...

Nimeni nu ne da răspuns!... Și-am auzit odată fraților, că are să plesnească cercurile butoiului, în care eram noi nevinovații...

Valuri de bucurie se sbăteau în sufletele noastre. Ne măndream de aceasta și păstrând liniște în suflete, așteptam momentul când o să izbucnească vulcanul, ce va crăpa jugul robiei afurisite.

Și ceasul a venit.

Fraților ce ne-ați desrobit!... Fii ai strămoșilor, cari au trecut prin multe valuri de furtuni, noi ne-am măndrit de patria străbună. Azi, când sună ceasul biruinței, cu pași de glorie vom înfrunta frățește orice greutăți pe orizontul existenței, făurind un stat puternic al neamului românesc, care va fi scris cu pagini strălucite ale istorei noastre.

Trăiască desrobitorii noștri!...

E un moment impresionant. Intreaga sală aplaudă frenetic, pe când d. rector al Universității îl sărută pe tânărul învățător. Din partea învățătorilor vorbește entuziasmat, d-ra Berechet care a arătat bucuria simțită de toți românii de dincolo de Nistru, de a se întâlni cu ceilalți frați de ai lor spre a forma o țară cu un popor unitar, cu aceiași limbă, cu aceiași cultură cu aceleași obiceiuri și simțiri, cu aceleași interese.

„Astăzi noi trăim zilele cele mai fericite ale vieții noastre și în viitor dorim să trăim toată viața pas cu pas cu d-voastră. In timpul dela 1848 până la 1859 când românii se luptau pentru unirea unui stat unitar și liber, marele poet Vasile Alecsandri scrie: „Hai să dăm mână cu mână, cei cu inima română"... Și iată, noi, Românii, de peste Nistru, avem prilejul de a da cu Dvs. mână cu mână că suntem inimă română!...

Trăiască luminile noastre fericite, M. S. Regele Mihai I, trăiască Conducătorul Țării Române Mareșalul Ioan Antonescu!..

Ultimul a luat cuvântul d. dr. Ilie Zaițur, consilier național al Transnistriei.

La ora 1 și jumătate a avut loc la Căminul de studente „Regina Maria", o masă frățească dată în cinstea oaspeților la care au participat reprezentanții autorităților și numeroși invitați.

Vorbind în numele transnistrienilor, d. Andrei Nicolescu, consilier național al Transnistriei a spus:

Primirea pe care ne-a făcut-o Iașul, această inimă caldă a Moldovei, pe noi transnistrienii ne-a copleșit. Toți acești intelectuali moldoveni transnistrieni sunt gata să lucreze, să muncească în spiritualitatea românească. Ei au reparat școli, au înălțat biserica, au cerut cărți, au făcut un adevărat apostolat românesc. Au reușit să facă din primul an un an de adevărată școală românească. Esența gândului, floarea spirituală a tinerimii române transnistriene care au sorbit cuvântul de pe catedra culturii românești din Tiraspol — fost capitala republicii moldovenești — calcă astăzi pentru prima oară pe pământul moldovenesc al patriei, aducând salutul lor de frate. Venim astăzi și jurăm aci, că granițele care s'au scris cu sângele nostru să ne înglobeze pe toți care avem o inimă și un suflet românesc. Noi moldovenii din Transnistria, vom ști să murim pe câmpurile Ardealului după cum ardelenii au murit pe câmpiile Transnistriei". Lungi ovații pentru M. S. Regele, Mareșalul Conducător și pentru unirea în veci cu România.

D. prof. Bârsănescu citește apoi telegramele omagiale, trimise M. S. Regelui, Mareșalului Conducător, prof. Alexianu, guvernatorul Transnistriei și prof. I. Petrovici, ministrul Educației Naționale.

După amiază a avut loc la Teatrul Național un festiv artistic dat în onoarea oaspeților transnistrieni.

Programul s'a deschis printr'un cuvânt al d-lui prof. universitar Andrei Oțetea, directorul Teatrului, după care s'a reprezentat piesa „Cathetii dela Hurmulești".

A doua zi de dimineață oaspeții împărțiți în trei grupuri, sub conducerea profesorilor ieșeni, au vizitat principalele monumente istorice ale Iașului, primind explicațiile necesare.

La ora 12 s'a vizitat localul școalei normale „Vasile Lupu", de sub conducerea d-lui D. Cotoranu, unde ca în vremurile patriarhale s'a oferit transnistrienilor o masă în cadrul școlii.

In a treia zi, frații transnistrieni s'au înapoiat la Tiraspol. Toți peronul e înțesat de lume. Sunt prezente toate autoritățile împreună cu membrii corpului didactic local. La plecarea trenului în uralele mulțimii, în intonările frenetice ale fanfarei, transnistrienii părăsesc Iașul cântând „Pe al nostru steag". Urale nesfârșite izbucnesc din piepturile tuturor...

Solemnitatea strângerii recoltei în Sucleia-Tiraspol

Inspecțiile administrative ale d-lui secretar general Em. Cercovschi și general Rothkirch

In județul Tiraspol, raionul Sucleia, obștea Mihai Eminescu, s'a desfășurat o frumoasă solemnitate câmpenească a secerișului și strângerii recoltei de grâu, care a avut loc în mijlocul tarlalelor, la magazia de colectare a cerealelor.

In vederea acestei serbări, au sosit din Tiraspol d. Em. Cercavschi, secretar general al Guvernământului Transnistriei și d. general Rothkirch, însoțit de d-nii: colonel Pompiliu Georgescu, prefectul județului Tiraspol, inginer Murtaza, directorul agriculturii, Nichel, subdirector și R. Popp, șef de cabinet.

Oaspeții au fost întâmpinați de către d-nii: ing. Bacinschi, șeful agricol al județului Tiraspol, dr. Olanda, pretorul raionului, ing. Soloviev, șeful raionului și Brazdă, conducătorul obștii.

In fața mașinei de treerat, clăilor de grâu și tractoarelor, s'a oficiat de către un sobor de preoți un serviciu religios, la care au asistat toți conducătorii și muncitorii din obște, îmbrăcați în cusute haine de sărbătoare. Fetele și femeile purtau pe cap cununițe, împletite din flori de câmp, în timp ce zgomotul tractoarelor la lucru formau cu glasul de rugă al preoților un plăcut imn al muncii românești, care pentru prima dată se auzia pe aceste meleaguri.

Preotul Velehorschi, protoereul județului, adresându-se celor prezenți, spune că trebue să mulțumim lui Dumnezeu care ne-a dăruit un an îmbelșugat.

Aci, pe aceste ogoare, acum pline de rod, avem de dus o luptă a muncii, pentru ca să mulțumim pe Mareșalul Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și să fim vrednici fii ai patriei.

D. colonel Georgescu, prefectul județului Tiraspol, adresându-se plugarilor le spune că frățietatea de arme româno-germană le-a adus libertatea holdelor și frățietatea lor de muncă în obștea Eminescu.

D. Em. Cercvaschi, secretarul general al Guvernământului, mulțumește d-lui prefect pentru invitația la această serbare a holdelor și constată că pentru întâia oară, după zeci de ani, se poate serba această zi a muncii în libertate, de către plugarii scăpați de sub jugul robiei sovietice.

De acum înainte, plugarii transnistrieni nu vor mai fi robi, ci stăpâni și vor fi împroprietăriți la sfârșitul războiului, la fel ca țăranii din Regat.

Se trece la vizitarea magaziei, în fața căreia s'a adunat prima recoltă de grâu, unde sunt prezentați muncitorii harnici ce s'au distins la muncile agricole ale obștei, propuși pentru decorare: tractoristul Fedeor Haroga, șeful obștii Brazdă și brigadierul de câmp Mihail Graf.

INSPECȚIA ADMINISTRATIVA DIN JUDEȚ

Invitații au vizitat apoi întinsele holde de porumb, floarea soarelui, fasole și cartofi, cari vor da o recoltă foarte bogată.

In comuna Vladimirovca, primarul Leonte Durbală și învățătoarea Iordan Vera primesc pe oaspeți cu pâine și sare; iar în comuna Grebenic primarul Paul Arcan conduce vizitatorii la stupină, unde este strânsă cea mai bună miere din regiune și se fabrică medoc — vin din mere.

Inspecția se termină în comuna Blijnai Hutor, unde ieșe în întâmpinare întreaga populație moldovenească a comunei.

Aci se vizitează Centrul de colectare a laptelui,

La ora 2, mașinile se îndreaptă spre Tiraspol.

RĂSBOIUL SFÂNT ȘI MAREȘALUL ANTONESCU

Ministerul Propagandei Naționale, cu concursul secției de propagandă P. P. din Marele Stat Major, a editat două mici albume de buzunar „Războiul Sfânt" și „Mareșalul Antonescu" în care ni se prezintă aspecte din marșul eroic al nostru pentru desrobirea Basarabiei și Bucovinei și imagini din viața de bravă ostaș și purtător de destin românesc a Mareșalului Ion Antonescu.

Aceste albume vin, încăodată, să ne preamărească energia și să ne cimenteze idealul nostru de români, în lupta noastră alături de armatele Marelui Führer Adolf Hitler.

Decorarea unui brav ostaș român

VIAȚA ROMÂNEASCĂ
Între Nistru și Bug

Moldovence din Slobozia

Vizita d-lui prof. I. Petrovici, Ministrul Culturii Naționale în Transnistria

D. prof. I. Petrovici, ministrul Culturii Naționale a făcut în ziua de 10 August o vizită la Tiraspol. Pe peronul gării, d-sa a fost întâmpinat de d. prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, d. Emanoil Cercavschi, secretar general, autoritățile civile și militare, învățătorii și profesorii moldoveni transnistrieni cari urmează cursurile de cultură românească la Tiraspol sub conducerea d-lui prof. Universitar St. Bârsănescu, școlile primare din localitate precum și de un numeros public.

S'a vizitat apoi fosta fabrică de conserve, depozitul și uscătoria de fructe și Teatrul Național din Tiraspol, după care s'a făcut o scurtă vizită prin satele Sucleia, Caragași și Slobozia.

După masă, a avut loc în cinstea înaltului oaspe o serbare la Liceul românesc „Duca Vodă".

La sosire, d. ministru și d. guvernator sunt întâmpinați de d. prof. universitar St. Bârsănescu, directorul cursurilor, împreună cu autoritățile locale și corpul didactic.

D. prof univ. St. Bârsănescu, adresându-se d-lui ministru, spune:

„Peste 450 de învățătoare și învățători moldoveni din Transnistria aduneți la cursurile de cultură românească, împreună cu profesorii vă întâmpină cu dragoste și respect, urându-vă: bine ați venit!

La 7 August am deschis cursurile seriei a II-a, la care participă peste 450 de intelectuali moldoveni din Transnistria.

Primiți interesante și folositoare sugestii din partea d-lui prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei ne-am condus după un program bine întocmit și cred că am reușit

Impresionați de solemnitatea acestui moment, noi ne încheem vorbirea cu speranța ca încurând să cântăm cu toții unirea tuturor românilor, în granițele dreptății, în granițele adevărului românesc".

Adresându-se cursiștilor, d. prof. I. Petrovici, ministrul Culturii Naționale, spune:

Ca ministru al Culturii Naționale din România nu puteam să nu spun câteva cuvinte învățătoarelor și învățătorilor români din Transnistria.

Vă spuneți moldoveni, dar sunteți români!...

Eu sunt român, dar tot sunt moldovean.

Dușmanii noștri au voit să ne facă o deosebire. Cred că știți foarte bine că țara noastră s'a născut din unirea a două țări mai mici: Muntenia și Moldova. Așadar, poate să existe român care să nu fie moldovean, dar nu există moldovean care să nu fie român!...

Cunosc împrejurările vitrege prin care a trecut conștiința dvs. românească. Există aceasta la toate popoarele, până când se găsește cineva care să o trezească.

Conștiința dvs. moldovenească, a dormit sute de ani, până când a venit un viteaz de peste Nistru și v'a deșteptat. Aceasta s'a întâmplat cu toate popoarele, mici sau mari.

Iată un mare popor, poporul german care și-a pierdut și el în timpuri câte o crenguță.

Germanii din Banat, cari și-au pierdut oricum sub unguri conștiința națională, sub statul român, li s'au deschis școli și li s'a dat libertatea conștiinței naționale.

Și dacă statul român, a făcut aceasta pentru un neam străin, cu atât mai mult este dator să o facă pentru dvs. moldovenii din Transnistria.

Ca învățători, dvs. sunteți soli ai spiritului național ca să deșteptați pe toți românii din regiunea aceasta.

Urmând aceste cursuri de cultură românească, ați luat lumină în lumina profesorilor, întocmai ca la slujba Învierii.

Această lumină nu o păstrați numai pentru noi, ci aprindeți-o și la alții, la cari încă nu s'a aprins.

Fiți români adevărați și vă afirmați ca români adevărați!...

Neamul nostru a fost bântuit la multe dureri și nenorociri, dar este un neam vrednic.

Neamul nostru și-a făcut datoria către civilizația Europei, iar astăzi trece cel mai mare concurs de viteje

Fiți mândri că sunteți români, și mergeți cu această mândrie mai departe. Careul acesta pe care vă aflați orânduiți, este pentru mine o cetate românească, o cetate puternică de care să se spargă valurile dușmanilor noștri. Soarta neamurilor este în mâna lui Dumnezeu, dar Dumnezeu este alături de cei ce-și păstrează credința, datina sfântă și nu-și uită trecutul.

Voi sunteți moldoveni ce vă trageți din viteazul voevod al Moldovei, Ștefan cel Mare, și aveți datoria să rămâneți alături de viitorii voevozi ai Țării românești!..."

Sub conducerea d-lui prof. Bolocan, o echipă de cursiști au executat dansurile naționale transnistriene „Cățănuța" și „Moldoveanca" producția încheindu-se cu „Hora Unirii" jucată de ansamblul cursiștilor din seria I-a, îmbrăcați în frumoase costume naționale.

După terminarea programului, d. ministru însoțit de d-na, de d. Guvernator și de d. N. P. Smochină, președintele Transnistrienilor s'au întreținut îndelung cu cursiștii, aproape cu fiecare în parte, parcurgând întreg careul.

S'a trecut apoi în cancelarie, unde s'a semnat în cartea de aur a școalei, după care d. ministru însoțit de d. Guvernator și suita au vizitat ferma de stat „Mareșal I. Antonescu", interesându-se îndeaproape de realizările administrației românești aci.

Seara la orele 8, cu un tren special, însoțit de d. Guvernator, înaltul oaspe a plecat la Odesa.

Noua reglementare a turneelor teatrale în Transnistria

Guvernământul Transnistriei constată că reprezentațiile teatrale date de anumite trupe din țară la Tiraspol și Odesa sunt puțin realizate în privința valorii artistice.

Autoritatea politică românească de aici, fiind încă într'o fază când trebue să fie susținută de adevărate valori spirituale pe toate planurile vieții artistice trupele de teatru cari au de gând să întreprindă pe viitor turnee în Transnistria au obligația să organizeze ansambluri cu actori de reputație bine stabilită și spectacole de înaltă ținută artistică.

Cererile de turneu se vor adresa direct Guvernământului Transnistriei și nu Direcțiunilor de teatru, acestea neputând organiza nici un spectacol fără aprobarea guvernământului.

EDUCAȚIA TINERETULUI IN ȘCOALA SOVIETICĂ

Toate formele de organizare socială, de oricând și oriunde, spre a-și asigura o temelie de durabilitate solidă și o chezășie de ascensiune spre progres, trebuesc să se adapteze, pe cât mai mult cu putință, nevoilor vitale ale indivizilor, cum și dispozițiunilor lor sufletești. Altfel, orice așezare, croită după forme străine de sufletul și aspirațiunile acestei societăți, este sortită să piară în cel mai scurt timp, iar dacă durează, totuși, prin împrejurări de tiranie politică, constitue atentate, prin subjugare la libertatea indivizilor.

Frământările politice și sociale, izvorite depe urma războiului mondial, au produs mari prefaceri în toate domeniile de activitate omenească, schimbând și perspectiva valorilor individuale ale societății, astfel că națiunile dibuiau după noui forme de organizare, încadrând pe individ în alte rosturi, dându-i-se și o altă valoare.

Școala, care este cea dintâi instituție de educație după familie, trecând indirect în slujba ideologiei de stat, își capătă importanța în raport cu spiritul vremei. Ea trebue să crească tineretul ce-i este încredințat, în duhul doctrinei dela temelia așezării sociale, fiindcă singurul mijloc eficace pentru înfăptuirea idealurilor naționale, este educația dirijată prin această instituție.

Pusă în slujba credinței și a idealului comunist, școala sovietică avea scopul să promoveze elemente pregătite la lumina doctrinei ce propovăduia, iar pe de altă parte, urmărea în toate manifestările școlarilor, procesul de influență și asimilare a noilor idei. Toată instrucția, dealtfel, era așezată în așa fel ca să pună la îndemâna tânărului, mijloacele cu care să realizeze *idealul religiei iudeo-comuniste*. Bolșevicii, ca și toate națiunile cu tendințe de înnoire și prefaceri sociale, și-au fixat punctul inițial de plecare, în vederea desăvârșirei statului comunist, tot în tineret fiindcă numai prin el întrevedeau realizarea viitorului de aur al Internaționalei comuniste și răspândirea lui în toată lumea, indiferent dacă doctrina aceasta se potrivea cu trebuințele și aspirațiunile altor organizații sociale. In acest scop, n'au precupețit nici un sacrificiu și au înființat tot felul de Instituții de educație ca: școli, institute școli tehnice, laboratorii etc. Dar pentru ei consolida și mai temeinic credințele în spiritul religiei lor și a-l crește în disciplina milităr potrivită și necesară formei de guvernământ, tineretul bolșevic era organizat în asociații, care paralel cu școala, trebuia să să deosească noțiunile politicii de partid.

Astfel erau „Micii Decembriști" în care intrau copiii până la vârsta de 11 ani, „Tinerii Pionieri" între 10—15 ani și cea mai însemnată era „Liga Komsomolilor", sau a tineretului comunist, din care făcea parte tineretul studențesc și cel muncitoresc, între 15—23 de ani. Deși aceste organizații erau conduse tot de tineret, totuși aveau o disciplină foarte severă. Studenții lucrau cot la cot cu muncitorii analfabeți într'o comunitate frățească, convinși fiind că, prin munca lor aduc un spor însemnat în promovarea statului proletar. Imediat superioare Ligii Komsomolilor, erau „Comitetul", „Conferința" și apoi „Congresul". Intreg tineretul din U. R. S. S. obligatoriu, trebuia să se încadreze și să treacă prin această filieră, pentruca apoi să se desăvârșească și să devină elemente de încredere ale partidului. Spiritul de inițiativă însă era monopolizat, iar vina de a fi avut vreo idee în afara celor înregistrate în catalogul miraculos, era scump plătită.

In fond, idealul educației în statul proletariatului sovietic, se mărginea la formarea fizică a tânărului, ce urma să fie angrenat mai târziu în marea comunitate de muncă și îndoparea lui cu o mulțime de formule ce trebuiau crezute și aplicate fără șovăire. Tot în vederea acestui scop, educația sportivă ocupa un loc de prim rang în planul Sovietului. Școala trebuia să fie, după conducătorii bolșevici, nu numai mijlocul de aplicare și coordonare a principiilor comunismului, ci și aceia de organizare și influență a proletariatului asupra neproletariatului, de a introduce pe elev în tainele comunismului ideal. Fiind sub conducerea directă a partidului, trebuia să facă legătura cu statul tot prin partid, căci numai așa vedeau ei menținerea aspectului comunist în educație și învățământ. „Școala să fie socialistă după fond și naționalistă după forma de cultură generală a tuturor popoarelor din U.R.S.S., spune Stalin. In altă ordine de idei zice: „Noi, comuniștii ne-am legat în fața patriei că, după moartea lui Lenin, suntem oameni de o construcție deosebită. Noi suntem aceia care compunem armata marelui Proletariat strateg, armata tovarășului Lenin. Problema școalei sovietice, este a educa tineretul după caracterul și principiile bolșevice. Supunere treptată tuturor acțiunilor și moralei comuniste din lume." Se vede dar că, nici educația morală nu lipsea din planul Sovietului Suprem, numai că era o morală specifică și în contradicție cu legile moralei creștine. Virtutea cea mai de seamă pentru ei, era să formeze din fiecare tânăr un bun adept și aprig sovinist îndreptat împotriva așa numitei burghezii din statele capitaliste. Lenin spune că, fără îndrăzneală și fără o sistematică persistență, nici nu poți îndrăzni ca să treci la învățătura politică. Voința, după el, este o funcție psihică compusă, care se deosebește de celelalte, printr'o punere conștiincioasă a scopului în dezlegarea problemelor de viață. Erai tu și dur cu cei ce mai ezitau să se încoloneze în marele front judeo-comunist, erai virtuos și moral.

La tura sufletească a tineretului, cât și a masei întregi, nu constituia un punct de preocupare pentru conducătorii statului.

Educația religioasă nu numai că a fost scoasă cu desăvârșire organizat o contra propagandă din programele școalei, dar i s'a cum numai o inteligență excesiv [illegible] edificat în locul o confraternitate comunistă și o viață cu totul dezorientată. In jurul anului 1934, constatând că, prin astfel de metode sunt încă departe de realizarea scopului scontat și că își creează o prăpastie de neînlăturat, au început a face anumite concesiuni și laturei spirituale. Lenin califica religia ca drept un opium pentru popor, Isus o legendă, iar credința o minciună. Din aceste precepte își formulau dogmele religiei comuniste și se clădea tot edificiul educației tineretului, în școala sovietică. Nu scăpau nici un moment crestinesc, în care poporul își îndrepta sufletul și cinstea cuvenită preamăririi acelei vieți, pentruca ei să nu vie cu o contra batjocură. Dacă s'au păstrat și se mai găsesc și-azi lucruri sfinte, apoi acestea se datoresc în majoritatea cazurilor familiei creștine vechi și în deosebi femeilor cele sate.

Vorbind despre familie, deși încă dela începutul existenței omenești, Providența a voit ca toată structura socială de mai târziu, să aibă la temelie, familia, aici, se urmărea metodic la dizolvarea și acestei instituții sociale, dat fiindcă ea, poate, singura unde se mai putea toarce firul vieții creștine și depăna spiritul tradițional. In toate țările civilizate și cu o cultură sănătoasă la bază, tineretul din care se plămădește viitorul unui neam, este încredințat familiei, fiindcă 75 la sută din timpul liber, copilul și-l petrece în mijlocul ei. Ea este chemată cea dintâi să croiască drum sănătos și cu perspective largi de viitor, în sufletul viitorilor cetățeni conștienți de mai târziu. Aici lucrurile se schimbă. Natalitatea era încurajată pe toate căile, dar atâta tot. Mai departe rolul familiei înceta de a se mai exercita asupra odraslelor. Și pentru a-i sustrage din sfera de supraveghere a părinților, în cadrul organizațiilor amintite, sau în cluburi, li se organizau tot felul de distracții și plăceri, strecurându-le pe nesimțite și otrava comunistă. Petrecând o viață emancipată în cel mai larg înțeles al cuvântului de libertinaj, părinții nu aveau măcar nici dreptul să dojenească pe propriul său copil, sau să-l împiedice de a mai frecventa astfel de distracții, căci risca să fie reclamat și nu era exclus ca acest motiv neînsemnat, să constitue nodul în papură și să fie măturat dela vatra sa în stepele siberiene.

Gr. Braga

Malul Nistrului la Soroca

La un cămin moldovenesc

CARAVANA MISIONARĂ A OLTENIEI IN TRANSNISTRIA

La 27 Iulie a sosit în localitate I. P. S. S. Mitropolitul Nifon Criveanu însoțit de un grup de preoți din eparhia Olteniei, pentru a vedea la fața locului activitatea rodnică a celor peste 70 de slujtori ai altarului, pe care i-a trimis Oltenia între primii misionari pe pământul desrobit al Transnistriei.

I. P. S. S. a fost întâmpinat și condus de d. colonel Mihail Dobriceanu, prefectul județului Dubăsari.

In comuna Buturi-primul sat al județului Dubăsari, credincioșii au întâmpinat pe înaltul Cuirarch cu flori și steaguri iar părintele Vasilas după ce rostește câteva cuvinte de bun sosit înmânează I. P. S. Sale o frumoasă icoană, ca semn de veșnică amintire și dragoste creștinească din partea moldovenilor din Buturi Transnistriei.

In comuna Taslâc, înaltul vizitator este întâmpinat de părintele Victor Popescu din Ocnele Mari, care își încheie cuvântul de bun sosit, spunând:

„Noi ne facem aici datoria după cum și-au făcut-o și strămoșii noștri, dar nouă ne mai rămâne o datorie mare și sfântă: Să facem o Românie mare dela Bug, Tisa și până la Mare".

După ce I. P. S. Sa s'a întreținut câteva minute cu credincioșii satului, mângâind copiii dând îndrumări, sfătuind și ajutând, continuăm drumul mai departe.

Ajungând la Grigoriopol, I. P. S. Sa este întâmpinat de populația orașului în frunte cu d. Gheorghe Tobescu, pretorul raionului.

Sub un arc frumos de verdeață, clerul îmbrăcat în odăjdii, își întâmpină păstorul prezentându-i crucea, în timp ce corul intonează: „Pre Stăpânul".

Părintele Tinică Ioan, a adresat I. P. S. Sale un cuvânt de bun venit.

Însoțind caravana misionară a Olteniei mai departe, după un scurt popas în satul Lunca, ajungem la Dubăsari unde s'a oficiat o slujbă de bun venit după care I. P. S. S. Mitropolitul Nifon ține o scurtă predică.

*

A doua zi s'a făcu sfințirea bisericii din comuna Tăbălăuca județul Dubăsari.

Slujba sfințirii a fost oficiată de I. P. S. S. Mitropolitul Nifon, înconjurat de un sobor de peste 30 preoți și diaconi.

Sub bolșevici măreața biserică a fost transformată în sală de cinema, apoi în magazie de cereale. Ani de zile Dumnezeu Ingăduitorul a fost hulit aci. Dar, pedeapsa lui Dumnezeu a venit mai curând de cât credeau păgânii. Astăzi armatele creștine, biruitoare pretutindeni, afirmă odată pentru todeauna puterea lui Dumnezeu și a adevărului.

Au luat parte la această creștinească solemnitate d-nii: col. Mihail Dobriceanu, pref. județului, cu pretorii raioanelor, maior Alexandru Socol, cpt. Ștefănescu Gh. lt. Drăguleț Petre, lt. Arvat Gh., insp. școlar Barcaru, d-neje Sima Bărlăgeanu, etc. După terminarea slujbei s'a oferit asistenței, chiar în curtea bisericei o gustare, la care d. colonel Mihail Dobriceanu, prefectul județului, luând cuvântul spune:

„S'a sfințit prin înalta bunăvoință a I. P. S. S. Mitropolitul Nifon al Olteniei, biserica modovenească din comuna Tăbălăuca, biserică care așteaptă cu întreg poporul moldovean din județul Dubăsari această înaltă cinste.

Preoții olteni pe cari îi am în județul meu acești primi pionieri ai misionarismului ortodox în Transnistria, au muncit zi și noapte ca să refacă satul, punându-se cu totul în slujba acestui ideal măreț care ne animă pe noi toți ce suntem prezenți aci. Ei și-au înțeles de atunci dela început marea lor misiune. Am plecat la muncă necondițional, cu credința nestrămutată că vom învinge și am învins. Pentru aceste motive în calitate de șef administrativ al județului, trebuie să vă mulțumesc că ați trimis elemente alese dintre aleși cari vă fac cinste.

Plecat din depărtata Oltenie, ați venit în mijlocul acestui popor blând și ascultător ca să sfințiți biserici, să binecuvântați opera misionarilor și ca să vedeți că aici este un popor tot românesc care are aceiași simțire același grai și aceiași credință.

Pentru aceasta, în numele moldovenilor transnistrieni, vă mulțumesc din toată inima mea de român și urez preoților misionari un spor cât mai mare la muncă ca să ducă la bun sfârșit misiunea înaltă care le-a fost încredințată...

Vorbește apoi părintele Constantinescu, protopopul județului și d. lt. Reinn din partea comandamentului german din Transnistria, spunând între altele:

„Războiul care se face, poartă o frumoasă deviză: pentru Cruce și Neam.

Luptăm contra acelora care ne-au răpit libertatea credinței, libertatea popoarelor, luptăm pentru împlinirea visurilor noastre naționale. Plânge astăzi, totuși ne bucurăm pentru frații noștri cari se acoperă cu lauri de glorie. Poporul român a avut o mare fericire să aibă conducător pe Mareșalul Ioan Antonescu.

Biserica are un rol special de a ajuta Statul. Iubiți țăranii!... respectați această biserică, biserica românească ortodoxă din Transnistria așa cum v'ați purtat credința ei în suflete".

In lungi ovațiuni de ura se strică pentru sănătatea Fuehrerului Marelui Reich German, Adolf Hitler, pentru M. S. Regele Mihai I Regele tuturor Românilor, pentru Mreșalul Ioan Antonescu desrobitorul și pentru glorioasele armate germano-române.

Seria cuvântărilor o închee înalt P. S. Mitropolit Nifon Criveanu, care între altele spune:

„M'am gândit că dacă armata noastră și aliații noștri au pornit acest război împotriva păgânilor, ei l-au pornit nu ca cotropitori ai pământului, ci în apărarea crucii și a bisericii.

Mărturisesc sincer: nu mi-m închipuit să găsesc aici o populație atât de curat moldovenească.

Omenia, bunăvoința răsună deosebită și puterea credinței, fac toată cinstea acestor moldoveni.

„Am învățat dela acești moldoveni transnistrieni un îndemn, o lecție frumoasă de pildă și de curățenie frățească.

Pentru acestea le mulțumesc.

Trecând prin satele transnistriene am văzut sute și mii de oameni cari, cu răbdare și dragoste străbunde au așteptat pe un vlădică ca să le dea o binecuvântare.

Puterea acestei credințe m'a înduioșat mult și adânc și în toate zilele din restul vieței mele voi simți și voiu retrăi aceste clipe măreațe. Venind în mijlocul acestor moldoveni transnistrieni, ascultând graiul inimei lor și văzând privirea lor caldă trebuie să le mulțumim din toată inima pentru puterea morală pe care ne-a dat-o și pentru credința pe care o vedem veșnic trăind între ei.

Restaurarea atâtor biserici și înviorarea atât de rapidă a credinței, arată cât de bogat este ogorul spiritual al acestui popor transnistrian, bogat ca și țarina lui.

Avem atâtea bogății sufletești în acești moldoveni transnistrieni încât suntem datori ca să facem să rodească sufletul acestui popor, iar roadele să le aducem pe altarul patriei, ca să înflorească pentru binele României.

„Trăiască poporul moldovean al Transnistriei".

*

A doua zi a urmat sfințirile de biserici din comuna Golan și Iagarlâc de unde I. P. S. S. Mitropolitul Nifon urma să plece spre Răbnița, pentru a purta mai departe torța credinței strămoșești pornită depe meleagurile Olteniei.

Hronicul vremii

D. Oshima, ambasadorul Japoniei la Berlin, vizitează Odesa

Inaltul diplomat japonez a fost primit de d. guvernator prof. Gh. Alexianu

Pe aerodromul Fliegerhortes III, pavoazat cu steaguri nipone, române, germane şi italiene, a aterizat la ora 10 dim. un avion trimotor militar german, din cari au coborât d. ambasador general Oshima, împreună cu suita formată din d-nii: Lt. Colonel Seigi. Ushita, ataşat de legaţie şi ofiţeri germani.

La coborârea din avion, d. Guvernator prof. Gh. Alexianu urează bun sosit d-lui ambasador Oshima.

Se trec în revistă compania de onoare română cu muzică şi compania germană. D. general Rothkirch prezintă apoi d-lui ambasador general Oshima pe d-nii ofiţeri ai Verbindungsstab-ului. Sunt prezentaţi ofiţerii români din Garnizoana Odessa şi d-nii: Gherman Pântea, primarul Odesei, inginer dr. Gotsman, directorul Industriei, colonel Velcescu, prefectul judeţului Odesa, colonel popovici, prefectul chesturei Odesa etc.

VIZITAREA ORAŞULUI ŞI PORTULUI

D. Ambasador General Oshima ia loc în maşină alături de d. Guvernator prof. Gh. Alexianu, urmaţi în alte maşini de întreaga suită, îndreptându-se spre oraş.

Încă de dimineaţă marile bulevarde ale Odesei au îmbrăcat o haină de sărbătoare; clădirile publice erau pavoazate cu steaguri japoneze, române, germane şi italiene, iar balcoanele frumos împodobite cu covoare şi glastre cu flori.

D. Guvernator a condus pe d. ambasador Oshima la fabricele de tutun şi de unt şi produse lactate.

De aci, s'a trecut la vizitarea portului.

In onoarea d-lui general Oshima, s'a dat la ora 11,30 la Operă un spectacol de gală.

Scena Operii, pe al cărui fundal erau prinse portretele M. S. Regelui, Fuehrerului Adolf Hitler şi al Ducelui Mussolini, iar în mijloc steagul Imperial Japonez, încadrat de cele româneşti şi ale puterilor Axei, a luat un cadru solemn şi sărbătoresc.

D. General Ambasador Oshima, condus în loja de onoare de d. Guvernator prof. Gh. Alexianu, este primit cu Imnul Regal Român, apoi corul şi orhestra cântă în limba Japoneză Imnul Imperial Japonez, apoi Imnul German, şi Imnul Italian.

S'a reprezentat actul II din opera Prinţ Igor de Borodin, în care au excelat soliştii corpului de balet.

La ora 12,30 s'a servit un banchet la Palatul Tolstoi.

D. Guvernator prof. Gh. Alexianu a închinat pentru puternicul Imperiu Japonez şi pentru puterile Axei.

D. Ambasador, general Oshima toasteză pentru M. S. Regele Mihai I.

Imediat după dejun, d. Ambasador ia loc în maşină cu d. Guvernator, îndreptându-se spre aeroport, unde trec în revistă companiile de onoare.

După prezentarea de plecare, d. Ambasador General Oshima ia loc în avion împreună cu suita, pornind către Nicolaev.

Florin Andrei

Glorioasele fapte de arme ale trupelor române în marile bătălii dela Doneţ şi Don

„Românii au arătat încăodată deosebita lor pricepere în luptă, o mare putere de rezistenţă şi o vitejie care nu s'a desmint't nici-o clipă"

Comunicat

Preşedinţia Consiliului de miniştri comunică:

Muntenii, oltenii, ardelenii şi bănăţenii care au luat parte glorioasă în luna Mai, la marea bătălie de încercuire la Est de Harcov, au continuat în mod strălucit operaţiunile între Doneţ şi Don.

Angrenaţi în grupuri de forţe germane care au spart frontul rus, ei forţează rezistenţa inamică pe Doneţ în ziua de 21—22 Iunie şi reuşesc în scurt timp, să ajungă pe râul Oskol.

La 8 Iulie, reluând atacurile, resping pe inamic peste tot şi, cu toate greutăţile întâmpinate (regiune mlăştinoasă, drumuri desfundate, câmpuri întinse de mine) trec în întregime la Est de râu.

Timp de 21 de zile, pe o căldură copleşitoare, în marşuri şi lupte continui de zi şi de noapte, resping pe inamic pe o adâncime de peste 300 km.

Pe tot timpul acestor operaţiuni, capturează peste 15 mii prizonieri — printre care şi ofiţerii din statele majore a două divizii ruseşti — precum şi un bogat material de război.

La 27 Iulie, Grupul de forţe române atinge Donul şi-l trece prin surprindere cu parte din trupe în regiunea Zymlianskaja formând un puternic cap de pod.

Cu toate contraatacurile înverşunate ale inamicului se menţin pe poziţie, iar la 1 August reiau împreună cu forţele germane înaintarea.

In decursul acestor operaţiuni, inamicul a suferit pierderi grele; pierderile noastre sunt neînsemnate.

Şi în această mare bătălie de ruptură, de urmărire şi de distrugere, românii au arătat, încă odată deosebita lor pricepere în luptă, o mare putere de rezistenţă şi o vitejie care nu s'a desmint't nici o clipă.

Cinste lor şi Ţării!

FANATISMUL BOLŞEVIC

Intr'unul din tancurile uriaşe — distruse în luptele de încercuire de la Harcov — a fost aflat un ordin al lui Stalin către armata bolşevică. In ei, Dictatorul roşu îşi îndemna trupele la luptă pe moarte, pe viaţă, ştiind ele că sunt „armatele revoluţiei mondiale", a revoluţiei bolşevice, bine înţeles, pe cari a prevăzut-o Lenin însuşi, zeul mort şi îmbălsămat pentru păstrarea mumiei lui în eternitate.

După aproape un an de prăbuşiri şi înfrângeri extraordinare ale armatelor roşii, după pierderea ca teritoriu, a unui sfert din Rusia europeană, a mai da un astfel de ordin de zi către armată este desigur o nebunie. O nebunie pentru omul normal care-l dă şi către care merge, dar nu pentru fanatici.

A mărturisi în Mai 1942, că Lenin a preconizat formidabila înarmare rusească cu scopul unic de a deslănţui revoluţia mondială, şi a întrona bolşevismul peste ruinele civilizaţiei în toate ţările; a recunoaşte că ceeace a preconizat Lenin a realizat Stalin — armata roşie — înseamnează a arunca odată pentru totdeauna vălul pacifismului umanitar care a acoperit un pătrar de veac realitatea bolşevică. Intrarea Sovietelor în Liga Naţiunilor, pactele de neagresiune încheiate de ele, protocolul despre definiţia agresorului, reluarea relaţiilor diplomatice cu alte ţări, totul nu a fost decât o simulare a voinţii Sovietelor. Ele nu puteau voi şi nu voiau pacea cu nici un popor vecin sau îndepărtat, care nu ar fi primit doctrina şi aşezarea statală şi socială sovietică şi nu s'ar fi aliat cu ele pentru revoluţia mondială.

Intreaga purtare internaţională a Sovietelor nu a fost decât praf de orbire în ochii popoarelor pentru a nu vedea implacabila realitate rusă: fanatismul revoluţionar care pregătea, cu toate izvoarele uriaşului imperiu, o groaznică armată de asalt împotriva lumii întregi, şi a Europei în primul rând.

Dovada acestui fanatism revoluţionar este adevărat, în toată scurgerea pătrarului de veac. Nu s'au cunoscut proporţiile incriminării bolşevice, dar s'au cunoscut, în toate ţările, proporţiile propagandei bolşevice. Cel puţin dacă acesta ar fi deschis cu un ceas mai devreme ochii omenirei! In toate ţările, pe toate continentele, propaganda bolşevică nu s'a oprit o singură clipă, dela instalarea comunismului în Rusia. Fie că Sovietele întreţineau legături diplomatice cu o ţară, fie că nu, o propagandă de proporţii necunoscute, şi cu organizaţii ce au atins culmea desăvârşirii, a săpat la temeliile tuturor ţărilor şi a întregei structuri sociale. Dacă s'a vorbit de asa numita coloană a cincea în ţările străine, aceasta a fost pretutindenea a comunismului internaţional. Partide comuniste recunoscute, sau mai ales organizaţii clandestine comuniste, au împânat pământul, în înţelesul cel mai strict al cuvântului. Reducând la minimul ce se poate închipui pânea de toate zilele a unui conglomerat uriaş de popoare, toată munca nenumăratelor milioane a mers, douăzeci şi cinci de ani în înarmare şi în propaganda bolşevică mondială.

O asemenea ispravă nu putea face decât cel mai orb, cel mai feroce fanatism, îmbrăcat în perfidie şi simularea asiatică.

Fanatismul acesta îl mărturiseşte tot atât de virulent azi ca şi înainte cu un sfert de veac, ordinul de zi al lui Stalin! Armatele lui sunt şi azi armatele „revoluţiei universale", ale „proletariatului internaţional" şi luptă pentru bolşevizarea lumei întregi.

Fanatismul acesta s'a vădit în felul de luptă al armatelor roşii dela începutul războiului până azi. Căci nu se luptă simplii soldaţi, mai mult sau mai puţin instruiţi ci fanatici sectari, adepţii unei noui religii, — în ţara în care s'a dat la cap tuturor religiilor — a unei religii de ură şi de distrugere a tot ce nu e sistem comunist, sau convingere bolşevică. Fanatismul bolşevic s'a vădit în ţările baltice, în Polonia, în Galiţia, în Bucovina şi Basarabia, iar acum în Persia şi în Irak, pretutindenea unde armata rosie a pus piciorul.

Da! Ordinul de zi al lui Stalin nu minte! In faţa Europei stau şi azi armatele revoluţiei bolşevice universale! Ele cred şi azi ce le spune Stalin. Şi vor continua a crede ori cât de mult vor fi măcinate. Dacă ar fi să rămână o singură armată bolşevică dintre sute, şi aceea nu ar depune armele, nu s'ar preda, şi s'ar crede încă armata „revoluţiei universale".

Pentrucă diabolica îndoctrinare marxistă exclusivă a schimbat pe soldaţii roşii în fanatici cari nu-şi mai pot reveni, fiindcă n'au la ce să revină, nu ştiu altceva decât ceeace li s'a turnat în cap şi'n suflet de un sfert de veac.

In faţa acestui fanatism veşnic viu, neîmblânzit, cum mai pot fi oameni cari par a fi aplecaţi să creadă că rusii sunt pentru noi... inofensivi? Că s'ar mulţumi cu o pace care să le lase imensul teritoriu dinaintea războiului?

Fanaticii nu ştiu ce este pacea decât sau murind sau biruind. O armată de fanatici e tot ce poate fi mai primejdios în lume. Pentru că nu mai sunt oameni normali.

I. Agârbiceanu

CUM STĂM CU RĂZBOIUL

Se poate spune că rusii au pierdut de pe acum importanta regiune a Caucazului, spre inima cărei pătrund, înfrângând toate împotrivirile forţele germane şi aliate. In economia şi în rezistenţa rusă, Caucazul a însemnat enorm, câtă vreme se putea face legătura dintre această regiune şi restul republicei sovieticilor. Astăzi însă, izolarea fiind din ce în ce mai mare, bolşevicii nu pierd numai o bogată parte din teritoriul pe care-l stăpâneau dar şi un imens rezervoriu de bogăţii, un centru industrial şi o linie strategică, totodată, prin care puteau înfrunta orice eventualitate dinspre Orientul Mijlociu. Ei sunt în această regiune, pe de o parte, izbiţi necontenit de forţele germano-aliate, care au avut mereu iniţiativa dela pornirea ofensivei spre Sud; iar pe de alta rămân la discreţia absolută a anglo-americanilor aflaţi în Iran, Irak Siria şi Liban şi ale căror manevre în acele părţi, sovieticii nu le vor mai putea face faţă.

In ultimele zile, s'a continuat înaintarea adânc în ţinutul Caucazului. După cucerirea însemnatelor centre industriale şi strategice: Krasnodar şi Maikop, unităţile rapide germane urmăresc pe bolşevici, cari bat în retragere spre munţi, pe calea ferată care duce la Baku. La aripa dreaptă a liniilor ofensive germane, trupele române înaintează pe litoralul Mări de Azov şi spre răsărit de istmul Taman. Iar cucerirea de către ele a oraşelor Slavianskaja şi Kucevskaia a însemnat mari fapte de arme. Splendida colaborare şi eroismul trupelor române, atât în Caucaz cât şi în grelele lupte de la cotul Donului, a fost din nou călduros subliniată de Inaltul Comandament german.

In India, desigur ca urmare nu numai a apropierii forţelor japoneze de frontierele indiene, dar şi ca efect al victoriilor germane din Est, au fost influenţate evenimentele, caracterizate prin înteţirea luptei pentru liberiate a indienilor.

Mari bătălii aero-navale continuă în zona insulelor Aleutine şi Salomon din Pacific.

In Mediterana, un convoiu britanic care se îndrepta spre Alexandria a fost interceptat de aviaţia şi submarinele Axei. Vasul port-avion „Eagle" a fost torpilat de un submarin german, convoiul britanic a fost risipit iar alte numeroase vase scufundate.

CRONICA SĂPTĂMÂNII

■ In prezenţa d-lui Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, şi a d-lui prof. Mihai A. Antonescu, vicepreşedintele consiliului de miniştri, s'a desfăşurat Duminică la Tohani-Braşov, o frumoasă serbare muncitorească.

Mii de români din toate satele judeţului Braşov, în frumoasele lor costume naţionale, au venit la această serbare cinstită cu prezenţa Mareşalului Conducător şi a d-lui vicepreşedinte de Consiliu.

In cuvântarea rostită în numele muncitorilor s'a mărturisit din nou aceeaşi nemărginită dragoste şi acelaş sincer devotament al muncitorimei noastre faţă de M. S. Regele şi Conducătorul Statului.

D. Mareşal Ion Antonescu, d. profesor Mihai Antonescu şi înalţii reprezentanţi ai autorităţilor civile şi militare, mulţumiţi în mod cu totul deosebit de felul cum s'a desfăşurat această serbare au felicitat pe organizatorii acestei manifestaţiuni a muncitorimii româneşti, dând mâna cu fiecare conducător de grupuri şi echipe muncitoreşti.

Apoi Mareşalul Conducător şi primul ministru s'au întreţinut timp de o oră cu cei peste o sută de primari veniţi din toate comunele judeţului Braşov, interesându-se de aproape de viaţa săteanului şi de mersul treburilor administrative şi agricole.

Toţi au răspuns sincer că în aceste vremuri grele de război, toţi fiii ţării trebue să facă jertfe pentru ţară şi neam.

■ Miercuri, d. prof. Mihai Antonescu, vicepreşedintele Consiliului de miniştri, a primit în audienţă pe d-nii: Baron Manfred von Killinger, ministrul Germaniei la Bucureşti, Hermann Neubacher, ministru plenipotenţar, Renato Bova Scoppa, ministrul Italiei la Bucureşti; Gerhardt Stelzer, consilier al Legaţiei Germaniei, Pietro Gerbore, consilier al Legaţiei Italiei.

■ Sâmbătă 26 Iulie a. c., a avut loc la Casa Tolstoi din Odesa o conferinţă administrativă.

D. Guvernator al Transnistriei, prof. G. Alexianu, a dat ordin să se urgenteze secerişul şi strângerea recoltei iar cerealele adunate să fie depozitate în silozurile ce sunt puse în funcţiune.

S'au luat măsuri ca o cotă din producţiunea recoltei anului acestuia să se dea Municipiului Odesa.

Fabricile existente în Odesa şi în judeţ vor accelera şi intensifica producţia, astfel ca în cel mai scurt timp planul prevăzut să fie realizat cu exactitate.

Au fost de faţă domnii: col. Velcescu, prefectul judeţului Odesa, avocat Gherman Pântea, primarul Municipiului, ing. Goţman, directorul Industriei guvernământului, O. Verenca, director de cabinet, Costeschi din partea Direcţiei agriculturii, Vidreşcu, etc.

■ In grădina publică a oraşului Tiraspol, s'a sfinţit de curând o minunată Troiţă ridicată de ofiţerii şi trupa Batalionului Independent, drept pioasă amintire a luptătorilor din această unitate ce şi-au dat sângele pentru Cruce şi Ţară.

Troiţa este aşezată în mijlocul grădinii, chiar pe locul unde mai înainte de urgia bolşevică se înălţa o măreaţă Catedrală Ortodoxă, pârâmată de barbari, ridicând în locul ei un teatru de vară.

Serviciul religios pentru sfinţirea Troiţei a fost oficiat de I. P. C. S. Arhimandritul Scriban, şeful Misiunei Ortodoxe din Transnistria şi preot cpt. Bărbulescu, confesorul Garnizoanei şi preotul Gh. Georgescu.

P. C. S. Iuliu Scriban, adresându-se celor prezenţi, spune că este un frumos gând creştin fapta Bat. Independent, de a ridica o troiţă în amintirea ostaşilor căzuţi pentru apărarea Crucii. Oştirea se dovedeşte nu numai purtătoare de armă cu braţ dârz şi vitejesc, ci totodată şi purtătoarea unei inimi calde pentru simţiri creştine.

Este o faptă vrednică de a ne gândi la cei jertfiţi, cari au ajutat cu sângele lor la dobândirea fericirii de azi.

Deacum înainte grădina publică a Tiraspolului, nu va fi numai un loc de plimbări, ci va lega firul, dela Catedrala care a fost, la Troiţa care vesteşte că acesta este loc închinat lui Dumnezeu şi înaintea lui pomeneşte şi numele vitejilor care au luptat pentruca credinţa să se păstreze neştirbită în aceste ţinuturi.

După solemnitatea sfinţirii, a fost prezentată o fotografie a măreţei Catedrale, păstrată de pătrânul preot Ion Chiriţă, ce a slujit ani îndelungaţi în acest sfânt locaş.

La Cazinoul Etapelor, d. lt. Colonel Staricu, arată invitaţilor patru sugestive picturi, ce reprezintă scene din lupta şi jertfa soldatului român pentru Cruce.

„INDEMNURI ROMÂNEŞTI"

Părţi semnificative din cuvântările Mareşalului Ion Antonescu au fost extrase şi tipărite într'un volum, elegant, intitulat: „Indemnuri româneşti".

Probleme ca: „Muncă şi Ordine"; „Dreptate şi Omenie"; „Credinţă strămoşească"; „Cultura şi şcoala românească"; „Dreapta cârmuire" şi „Către tineret" îşi găsesc o justă şi puternică deslegare. Mareşalul Antonescu, prin aceste cuvântări, a dovedit încăodată marea şi nemărginita dragoste faţă de ţara românească, faţă de tot ceeace reprezintă, într'un cuvânt, energia noastră milenară. In ele vibrează conştiinţa unui om care a înţeles ceasul de greutate prin care a trecut România, în ultima vreme, călăuzind-o cu inteligenţa sa creatoare şi părinteasca sa grijă spre orizonturile destinului ei măreţ şi ridicând o la înălţimea valorii ei spirituale.

„Indemnuri româneşti" este o carte peste care conştiinţa noastră românească trebue să vegheze, cu dragoste şi încredere în tot ce energia Mareşalului face pentru această scumpă şi neperitoare România.

GÂND ŞI SLOVĂ Românească

FOLCLOR DIN COMUNA CARAGACI, JUD. TIRASPOL

Frunzuleană trei znişele (lozii)
Oh Ioane, Ionele,
Cat la lună, cat la stele,
Oh Ioane, Ionele,
Cat la faţa ta cum chere,
Pentru.o slută de muere
Că e ştie şi bruiene
Şi le şerbe'n trei ulşele;
Şi le şerbe 'năduşiţ
Pentru Ionel gătit,
Ionel o liecrimat,
Din gurit'e cuvântat:
— Aşterne.mi măicuţă'n pat,
— Slutele mi te.o mâncat!
Dela Prag şi pân 'la pat
De trei ori ne.o sughiţat
Şi din zăle ş'o scurtat
Când pe laiţă l'o aşezat.
(Auzită dela Chilina Grosu, de 18 ani, c. Caragaci).

Frunzişoară, logloară,
Dragă Marioară,
Ce ţi-i faţa gălghioară,
Ori ţi.e rău, ori zaci de boală
— Nişi ni.i rău, nişi zac de boală
Da ni-i rău de şe.aud eu:
Toţ ai zis că mai lua,
Bădiţă, bădiţă,
Când s'a coaşe poama ta,
Bădiţă, bădiţă,
Poama coaptă ţi.ai cules,
Altă puică ţi-ai ales
Mulţ mai nantă, mai frumoasă
Dar nişi eu nu sânt o proastă,
Moiu purta cu rochie albastră,
Cu pestelca de mătase,
Dar şi eu m'oiu mărita
Intr'un sat cu duneata,
(Auzită dela Natalia Grosu, de 14 ani, com. Caragaci).

Frunzişoară grâu, săcară,
— Ia'n mai ieşi puicuţă.afară
Ca să-ţi spui o horbuşoară
Că ibovnicu tău se'nsoară.
— Las' să'nsoare sănătos
Căţ ii tânăr şi frumos!
Că de.a şi ş'a'mbătrâni
Nimeni nu l.a mai iubi.

Haide murgule mai tare
Să ajung în sat cu soare
La puicuţa şei din vale.
— Dă-mi puicuţă drumu'n casă
Că mă plouă de mă varsă,
— Că mai sânt v'o doi în casă!
— Nu căta la şei doi trii,
Da cată la ochi căprii,
C'am dormit p'un căpătâi,
Multe vorbe ne.am vorbiţ
Da nimic n'am împlinit.
— Poftim puiule în casă
Şi te pune după masă
Şi ţi.oiu da găină grasă;
Pe de marjini zaharită
Da la mijloc otrăjită.

Din găină ne-am luat
Gura amarnic ne.am stricat.
— Aşterne.mi măicuţă'n pat
O prostire de bumbac
Că rălele m'o fărmăcat
Cu surcele de sub prag
Şi cu pană de ţiliac.
Să nu-ni mai dău de leac.
(Auzită dela Natalia Grosu, de 14 ani, com. Caragaci).

Trenule maşină mică,
Unde.i duşi pe Ionică.
— Frunză verde, foaie lată
Mă duc mândro în armată.
Ileano dragă, Ileano fa!
Să.ţi caţi alt ibovnic.
Să-l caţi aşa de bine
Cum m'ai cătat şi pe mine.
Fa Ileano dragă,
Mâna dreaptă'n căpătâi,
Da'cu stânga să.l mângâi
Fa Ileano dragă.

— Nistrule cu barca mică,
Unde.i duşi pe Ionică?
— La cazarma şei de piatră
Să facă şi ei armată.
El armata ni-o făşe,
La Ileana tot gânde,
Fa Ileano dragă,
Ia mai eşi tu pân' la gară
Şi ne.om mai iubi o sară.
Fa Ileano dragă,
Ia mai eşi tu pân' la gară
Ş'ai vede 'ncotro ne cară.
Ne cară din gară'n gară
Cu străistuţa subţioară.
Fa Ileano dragă,
Să ne ducă'n ţări străine
Unde noi nu ştim pe nimeni
Fa Ileano dragă,
Şi armata lângă mine
Şi batista dela ţine.
Pe batistă este.o floare
Imi şterg faţa de sudoare.
Pe batistă este-o floare
Imi şterg ochii de lăcrămioare.
(Auzită dela Daria Grosu, de 11 ani, com. Caragaci).

Culese de **Mihăluţă Eugenia**.

BIBLIOGRAFIA ROMÂNILOR DE PESTE NISTRU

I. *Lucrări româneşti şi străine.*

ARBURE ZAMFIR: *Basarabia în secolul XIX*, Bucureşti 1898, în 8⁰ pp. 790 (cu planşe şi hărţi).

ARBURE ZAMFIR: *Ukraina şi România*, Bucureşti 1916, în 8⁰, pp. 47.

BURADA THEODOR T.: *O călătorie la Românii din Gubernia Kamenitz-Podolsc (Rusia).* Cu o hartă. (Extras din „Arhiva" organul Societăţii Ştiinţifice şi Literare 1906, Nr. 12). Iaşi, Tipografia „Dacia" 1906, în 8⁰ p. 14.

BURADA THEODOR T.: *O călătorie în satele moldoveneşti din Guvernia Cherson (Rusia).* Iaşi, Tipografia Naţională 1893, în 16⁰, p. 36.

CIOBANU ŞTEFAN: *Din legăturile culturale Româno-Ucrainiene. Ioannichie Galeatovschi şi Literatura Românească veche*, în Anal. Acad. Rom. Mem. Secţ Lit. Seria III. Tom. VIII Mem. 8 (şi extras) Bucureşti 1938 în 8⁰ pp. 90×15 planşe.

CIOBANU ŞTEFAN: *Românii de peste Nistru*, în „Şcoala Basarabiei" Revistă pentru cultură, învăţământ şi educaţie naţională. Anul IV, Nr. 6. Chişinău 1922 în 8⁰, pp. 8.

CONSTANTINESCU N. A.: *Nistrul fluviu românesc. Ce reprezintă Basarabia.* Extras din Rev. „Dacia" Nr. 3-4/941, în 16⁰, pp. 32.

CONSTANTINESCU GH. C.: *Românii transnistrieni.* Tipografia „Viaţa Literară". Bucureşti 1941, în 8⁰, pp. 70.

DRAGHICESCU D. ş. a.: *Les Roumains d'Ukraine*, Paris 1919, în 8⁰, pp. 27 + 2 hărţi etnografice.

FRATIMAN JUSTIN ŞTEFAN: *Studiu contributiv la Istoricul Mitropoliei Proilavia* (Brăila). Chişinău, Tipografia Soc. Cult. a Românilor din Basarabia. 1917, pp. 80, în 16⁰.

GHIBU O.: *Deşteptarea Moldovenilor de peste Nistru. Adunara naţională ţinută la 17 Decembrie 1917 în oraşul Tiraspol.* Extras din Nr. 13 al gazetei „Ardealul", Chişinău, Tipografia Soc. Culturale a Românilor din Basarabia, 1917, pp. 80, în 16⁰

GIURESCU C. CONSTANTIN: *Colonizarea Românilor de peste hotare. Interpelare desvoltată în Camera Deputaţilor în şedinţele din 25 Februarie şi 4 Martie 1937.* Bucureşti, Monitorul Oficial şi Imprimeriile Statului, Imprimeria Centrală, Bucureşti 1937, în 8⁰, pp. 39.

GIURESCU C. CONSTANTIN: *Populaţia moldovenească dela Gura Niprului şi a Bugului în veacurile XVII şi XVIII.* Craiova, Tipografia Sfintei Mitropolii a Olteniei, 1942, în 8⁰ pp. 7 (Extras din Revista „Renaşterea" Nr. 11-12, Noembrie-Decembrie 1941).

HAREA V.: *Românii de peste Nistru*, în „Cunoştinţi folositoare" Seria C, Nr. 14, Bucureşti 1934, p. 32.

ILIIN ST. PAUL: *Transnistria şi Ucraina*, Bucureşti 1941, în 8⁰, pp. 29 (cu 3 hărţi).

IORGA NICOLAE: *Legăturile Românilor cu Ruşii apuseni şi cu teriorlul zis „Ucrainean"*, în Anal. Acad. Rom. Mem. Secţ. Ist. Seria II, tom. XXXVIII. Bucureşti 1916 în 4⁰ pp. 61 (cu documente).

IORGA NICOLAE: *Românii de peste Nistru. Lămuriri pentru a-i ajuta în lupta lor. Iaşi, Tipografia* ziarului „Neamul Românesc", 1938, în 16⁰ pp. 47.

IORGA NICOLAE: *Les Roumains au-delà du Dniester. Pour eclairer le sens de la „Republique Moldave" de Sovietes Russees.* Paris 1925 în 16⁰ pp. 38.

IORGA NICOLAE: *Ucraina Moldovenească*, în Anal. Acad. Rom. Mem. Secţia Ist. Seria II, Tom. XXXV. Bucureşti 1913 în 4⁰, pp. 347-360. Cu un Facsimile.

KORDOUBA MYRON: *Le teritoire et la population de l'Ukraine*, Berne 1919.

MADAM L. A., *Gramatica moldovenească*, Partea I Fonetica şi Morfologia. Editura de Stat a Moldovii, Tiraspol 1930, în 8⁰ pp. XIX + 188.

MEHEDINŢI S.: *Fruntaria României spre Răsărit*, Bucureşti 1941, în 8⁰ pp. 25. (Extras din Revista Fundaţiilor Regale Nr. 8-9, August-Septembrie 1941).

MOLDAVIA, *Statisticeskie materială (MOLDOVA, Materiale Statistice)* în editura „Moldavskoe Statisticeskoe Balta 1928, tiraj 600, în 8⁰ pp. 318.

MURGOCI: *Les Roumains d'Ukraina* (V. Drăghicescu D.).

NANDRI GR.: *Les rapports entre la Moldavie et Ukraine, d'après le folklore Ukraine*, în „Melanges de l'Ecole Roumaine en France" Paris 1924.

NISTOR I.: *Contribuţii la relaţiunile dintre Moldova şi Ucraina* în Anal. Acad. Rom. Man. Secţia Ist. Seria III, Tomul XIII. Mem. 11. Bucureşti, Mon. Of. 1933. Extras, în 8⁰, pp. 37.

NISTOR ION: *Problema ucraineană în lumina Istoriei.* Cernăuţi 1934, în 8⁰ pp. 284 (Extras din „Codrul Cosminului", Volume VIII, Anul 1933-1934.

NISTOR ION: *Românii Transnistrieni*, 1925, în 8⁰ pp. 105. (Extras din „Codrul Cosminului" Anul I, 1924).

NISTOR ION I: *Ucraina în oglinda cronicilor moldoveneşti*, în Anal. Acad. Rom. Mem. Secţ. Ist. Seria XII. Tom. XXIV. Mem. 5 pp. 171-118 (şi Extras), Buc. Mon. Of. 1924.

NISTOR ION I.: *Vechimea aşezărilor româneşti dincolo de Nistru*, în „Anal. Acad. Rom." Mem. Secţ. Ist. Seria III Tomul XXI Mem. 11 (şi Extras). Bucureşti 1939, în 8⁰ pp. 23.

NOUR ALEXIS: *Transnistria („Zadnestrovie").* Hartă etnografică a naţiunilor din Ucraina din Sud-Vest. (Bucureşti) 1930.

POPP NICOLAE M.: *Fruntaria de răsărit şi miazănoapte*, Bucureşti „Bucovina" I. E. Torouţiu, 1914 în 8⁰ pp. 38.

POPP N.: *Românii Transnistrieni şi Republica Moldovenească*, Giurgiu, Tipografia „Scrisul Românesc" 1935 în 8⁰ p. 24.

SERGHIEVSKI M. V.: Moldovskie Etiudî (*Studii moldoveneşti*) Editura Acad. de Ştiinţe a S. S. S. R., Moscova 1936 — Leningrad în 8⁰ pp. 79.

SKALKOVSKII A.: *Hronologhieskoe opisanie Novorossüskags Kraia* (*Descrierea cronologică a regiunii Rusiei Noi*). Partea I-II, Odessa 1836-1938.

SMOCHINA N.: *Din literatura populară a Românilor de peste Nistru*, în „Anuarul Arhivei de Folklor", V.) Bucureşti 1939. Extras în 8⁰, pp. 56.

SMOCHINA P. N.: *Din trecutul Românesc al Transnistriei. Dănilă Apostol, Hatmanul Ucrainei libere, Moldovenii din Armata lui Petru cel Mare şi Carol XII.*

SMOCHINA P. N.: *Organizarea satului la Românii de peste Nistru. Contribuţie la studiul vechiului drept românesc.* Extras din Moldova Nouă, Anul V, Iaşi, Institutul de Arte Grafice „Bravo" 1939, în 8⁰ pp. 29.

SMOCHINA N. P.: *Republica Moldovenească a Sovietelor*, în „Cunoştinţe folositoare", Seria C. Nr. 75 Editura Cartea Românească, Bucureşti pp. 30.

SMOCHINA N. P.: *Românii de peste Nistru*, Bucureşti 1941, în 8⁰ pp. 11. (Extras din revista „Viaţa Basarabiei" Nr. 6-7, 1941).

SMOCHINA N. P.: *Les Roumains de Russie Sovietique* (extr. din revista „Moldova Nouă" Nr. 1 a. 1935 şi Nr. 5 a. 1939) Iaşi, Inst. de Arte grafice „Bravo" 1939, în 8⁰ pp. 58 (cu planşe şi 2 hărţi.

SOVETSKAIA MOLDAVIA (*Moldova Sovietică*) în Editura de stat a Moldovei, Tiraspol 1939. în 8⁰ pp. 264 (cu planşe şi gravuri).

STRUNGARU DIOMID: „*Limba moldovenească" parte integrantă a limbii româneşti.* Extras din „Viaţa Basarabiei" Anul IX, Nr. 7-8, Iulie-August 1940. Bucureşti, în 8⁰ pp. 8.

SUCEASNA STATISTIKA NASELENIEA UKRAINII (Statistica populaţiei Ucrainei contimporane). Harcov 1929 în 80 pp. XL 57 (cu o prefaţă de S. Minaev, directorul Administraţiei Centrale de Statistică a Ucrainei).

SULIKEVICI S.: *Teritoriea i naselenie S. S. S. R.* (Teritoriul şi populaţia U. R. S. S.-ului). Moscova 1940 în 16⁰ pp. 72.

VALCOFF M.: Roemenen buiten Gün Grenzen, in Overgedrukt uit het Tijdschrift van het Koninklijk nedel. Aardrijkskunding Genootschap 2-e Serie deel LVII 1940. Aflevering 2, pp. 248-269. (Cu 2 hărţi). Amsterdam 1940.

II. *Publicaţii periodice.*

MOLDOVA NOUĂ, *Revistă de studii şi cercetări transnistriene.* Director N. P. Smochină (apare cu întreruperi, din anul 1935, la Iaşi şi Bucureşti).

TRANSNISTRIA, *Tribuna Românilor de peste Nistru şi Bug.* Director Ilie Zaflur. (Revista apare cu mari întreruperi, începând din anul 1935 la Cluj).

TRANSNISTRIA, *Gazeta redeşteptării Naţionale a Românilor dintre Nistru şi Bug.* (Apare săptămânal, sub conducerea unui comitet, cu începere dela 29 Iulie 1941, la Bucureşti).

TRANSNISTRIA CREŞTINA, *Revista Misiunii Ortodoxe, Române în Transnistria.* (A apărut primul număr în Martie 1942 la Tiraspol).

TRIBUNA ROMANILOR TRANSNISTRIENI (Au apărut lunar, primele 12 numere. Oct. 1926 — Dec. 1927, la Chişinău).

ŢARA BUGULUI, *Revistă de literatură şi artă dintre Nistru şi Bug.* (A apărut primul număr în Martie 1942, la Odesa).

GLASUL NISTRULUI. Săptămânal de cultură şi informaţie. (Apare la Tiraspol).

CÂNTECE NAŢIONALE,

Editura Serviciului artelor din Departamentul Guvernământului civil al Transnistriei

Acest frumos mănunchi de cântece naţionale apare la îndemnul d-lui prof. Gh. Alexianu guvernatorul Transnistriei, ca prim început de popularizare între fraţii noştri de dincolo de Nistru a cântecelor noastre patriotice.

Culegerea este prefaţată de d. prof. Liviu Rusu.

Intre altele, domnia sa, scrie: „...In istoria mai nouă a poporului românesc, cântecul a avut un rol de închegare sufletească. La răscruci de veac, când destinul ne-a impus anumite oruncı atât în frământările lăuntrice cât şi în chemările de războiu, s'au ivit cântecele naţionale.

Neamul întreg, neţinând seama de hotarele vremelnice, le-a căutat şi le ştie. A venit timpul ca şi românii de peste Nistru să-şi mărturisească prin ele conştiinţa românească"...

Tipărirea broşurei are un scop imediat de răspândire în mijlocul poporului.

Pentru elevii şcolilor moldoveneşti din Transnistria, această culegere de cântece naţionale este o fericită realizare.

A. N.

Sărbătorirea încheerii cursurilor de învăţători din Tiraspol

Cuvântarea d lui prof. Bârsănescu

In ziua de 6 August a. c. orele 5 d. a. a avut loc la Tiraspol, în tr'o atmosferă de caldă frăţietate, sărbătorirea încheerii cursurilor de iniţiere a 1800 învăţători transnistrieni.

Primul a luat cuvântul d. prof. Bârsănescu, care a elogiat meritele armatelor româno-germane, datorită cărora avem astăzi liniştea şi siguranţa trebuitoare muncii roditoare. D-sa a adus omagii M. Sale Regelui Mihai şi Mareşalului Desrobitor, faţă de cari toţi învăţătorii prezenţi şi-au manifestat dragostea şi recunoştinţa.

Citind apoi darea de seamă a celor realizate, d. prof. Bârsănescu a arătat că s'au făcut lecţii, şedinţe dansuri şi coruri, după cum urmează:

42 ore de Religie; 107 ore de L. română; 101 ore de Pedagogie; 79 ore de Istorie; 49 ore de Geografie; 32 ore de Sociologie; 64 ore de Muzică; 33 ore de Gimnastică; 21 ore de Adm.-şcolară; 30 ore de Psihologie.

La acestea s'au adăugat 18 prelegeri cu caracter universitar.

D. profesor Bârsănescu mulţumeşte slujitorilor de altare pentru concursul dat şi îşi exprimă recunoştinţa faţă de reprezentanţii universităţii din Iaşi, cari şi-au dat toată osteneala de a împărţi fraţilor transnistrieni cultura românească.

Vorbind despre învăţători, d-sa pomeneşte că printre ei a remarcat destule elemente vii, care promit mult în reconstruirea provinciei dintre Nistru şi Bug.

CUVANTUL INVĂŢĂTORIMII TRANSNISTRIENE

Reprezentantul judeţului Dubăsari, luând cuvântul a rostit printre altele: „Au fost zile de fericire zilele petrecute aci, în care noi cei de acelaşi sânge, credinţă şi limbă, am sorbit din comoara culturii româneşti. Noi nu vom uita niciodată părinteasca grijă a profesorilor noştri şi mai ales calda şi într'adevăr frăţeasca primire pe care ne-au făcut-o Ieşenii.

O NOUĂ LUCRARE A CENTRULUI DE STUDII ŞI DE ACŢIUNE PENTRU ORDINEA NOUĂ

Centrul de studii şi de acţiune pentru noua orânduire europeană, dela Roma, a întocmit un preţios album, datorită bogatului şi deosebitului material ce cuprinde, închinat „Fascismului ca luptă antibolşevică". Cititorul poate găsi, înmănunchiate, o seamă de documente ilustrative care documentează acţiunea antibolşevică a Fascismului de-a lungul celor două decenii ale existenţei sale. Documentele privind epoca dinainte de venirea Fascismului la putere şi din vremea Marşului asupra Romei capătă în ansamblu o însemnătate deosebită.

Din sumarul articolelor care însoţesc acest material desprindem: Partidul Fascist şi funcţia sa antibolşevică; Fascismul împotriva bolşevismului; Avantposturile antibolşevismului: Fasciile din străinătate; Corporativismul fascist; Londra şi Moscova împotriva întreprinderii italiene din Etiopia; Miliţia eroică: dela echipele de acţiune la batalioanele „M". Ne vom întoarce pentru totdeauna; Intervenţia Italiei în războiul de eliberare a Spaniei; Laudă legionarilor italieni; Naţional-socialismul împotriva bolşevismului; Operaţiile pe frontul răsăritean; (amplă şi interesantă dare de seamă asupra mersului războiului); Intâlnirea celor două căpetenii pe frontul răsăritean; Rasa cameleonilor; Solidaritatea dintre forţele noui ale Europei. (Cu fotografii depe frontul românesc).

IN CEEA PARTE

Sub denumirea „în ceea parte", Moldovenii de pe malul drept al Nistrului au cunoscut întotdeauna pământul stăpânit de fraţii lor de pe celălalt mal, unde, până la apa Bugului, se întinde din cele mai vechi timpuri, cam a treia parte din trupul ţării Moldovei. Nimic altceva decât valoarea indicativă de ordin geografic, expresia aceasta a rămas până azi prezentă în graiu, pe tot cuprinsul malului drept, dela Hotin până la Marea cea mare.

Dar, după cum Moldovenii de peste Nistru nu ştiu nici până astăzi că ţara de pe malul drept al apei se cheamă Basarabia, tot aşa, cei de dincoace nu ştiu că partea de pământ până la apa Bugului s'ar putea numi altfel decât Moldova. Această împrejurare este şi singura raţiune a expresiei „în ceea parte", cu totul frecventă, mai ales în partea de nord a Basarabiei.

Nefiind menţionată nici într'o cronică, nici într'o istorie a timpului, tradiţia orală care i-a asigurat circulaţia şi păstrarea ne îndreptăţeşte să definim tot ce în cuprinderea ei istoriceşte se poate verifica.

Pentru aceasta în treacăt amintim că acolo unde apa, muntele, sau numai un simplu hârtop — pe tot cuprinsul pământului şi la orice popor — desparte în două: oameni de acelaş neam şi pământuri de acelaş fel expresia aceasta este prezentă şi înseamnă categoric că dincolo de acest obstacol e absolut aceiaşi realitate etnică. In Basarabia, un caz cu totul diferent ne întăreşte teza. In comuna Cot din judeţul Soroca, drumul mare din sat desparte pe moldoveni de o minoritate infimă de ruşi, colonizaţi acolo încă din vremea ţarilor. Scopul a fost desnaţionalizarea regiunii.

Cazul comunei Cot nu este singurul. Moldovenii de acolo spun despre partea de sat locuită de venetici „la ruşi" şi la fel aceştia şi ei, în generaţiile de acum, moldoveni, numesc partea de sat a celor dintâi „la moldoveni". Dacă Nistrul, am admite prin absurd, că nu e românesc şi am găsi cu cale să-l situăm în rostul uliţei din satul Cot, de data asta între cuprinderi de pământ şi de neamuri uriaşe, expresia „în ceea parte" nici n'ar exista. In locul ei cel mult am cunoaşte o a doua expresie, care s'ar defini cel mult „în Ucraina", sau „la Ucraina".

Nu este pentru nimeni un lucru necunoscut deportarea în masă a moldovenilor în Siberia, în Turkestan şi în alte părţi din Rusia Asiatică, unde, din aceste pricini, localităţi mai mult decât numeroase, au căpătat caractere cu totul româneşti.

Amintim că în nici unul din aceste cazuri, poporul nostru nu s'a exprimat şi nici nu se exprimă decâteori e vorba de românii de dincolo, decât cu calificarea „românii din Siberia, din Turkestan, etc"... Chiar Moldovenii cari au luat parte în trecutele războaie ale Ruşilor, şi ne referim la cele de dată mai recentă, întorşi acasă, până azi ne povestesc că au luptat cu aceştia „în" cutare sau cutare loc în vreme ce despre Transnistria orice moldovean ce a întreţinut cândva legături de prietenie cu fraţii de dincolo, nu o numeşte altfel decât „în ceea parte".

Pentru a nu atrage asupra noastră nici o bănuială de concepţie hazardată şi oarecum şovinistă, sesizăm că Românilor emigraţi în America nu li se spune decât „Românii din America".

Şi să nu se uite că alăturea de Macedoneni, de Timoceni, de Transnistrieni, de cei din Banatul Sârbesc, ca şi cei din Ungaria, Românii din America nefiind puţini, îşi păstrează rasa şi personalitatea atât de bine, încât au reuşit să se facă cunoscuţi, dând din mijlocul lor un scriitor de largă circulaţie universală, pe Petru Neagoe. Dacă Românii de peste Nistru nu au dat încă o întreagă literatură de răsunător succes, în mijlocul celei mai desăvârşite ohrane bolşevice au reuşit totuşi să-şi facă ţara recunoscută de stăpânirea rusească — pe vremea Ecaterinei a II-a — sub denumirea de Moldova Nouă, iar mai târziu sub comunişti, sub numele de „Republica Moldovenească Socialistă Sovietică", federală.

O dovadă nouă despre dreptatea celor afirmate mai sus, că Moldova de peste Nistru este cu totul cuprinsă în denumirea aceasta populară de „în ceea parte", este chiar discursul lui Toma Jalbă, la Sfatul Ţării dela Chişinău. Citām textual, subliniind pasagiul care ne interesează: „Dar eu vă întreb fraţilor care sunteţi Moldoveni, cum ne lăsaţi pe noi Moldovenii cei ce suntem rupţi din această Basarabie, să trăim pe celălalt mal al Nistrului? Noi rămânem ca şoareci în gura motanului!"

Şi mai departe:

„Dar să ştiţi că de ne veţi uita, noi vom săpa malul Nistrului şi vom îndrepta apa dincolo de pământul nostru, căci mai bine să-şi schimbe râul mersul decât să rămânem noi despărţiţi unii de alţii".

Cuvintele „să trăim pe celălalt mal" sunt aproape copia fidelă a expresiei „în ceea parte" iar „noi vom săpa malul Nistrului şi vom îndrepta apa dincolo de pământul nostru", dovedeşte din plin că Nistrul, nefiind hotar, a fost şi a rămas o apă românească, după care „în ceea parte" se întinde aceiaşi ţară şi acelaş popor. Sfârşitul discursului „căci mai bine să-şi schimbe râul mersul decât să fim noi despărţiţi unii de alţii", este încă un motiv temeinic să arătăm că felul de a gândi, identitatea de raţionament a marilor masse populare de acolo, stabileşte că dincolo de apa Nistrului, „în ceea parte" se întinde tot neamul nostru şi tot ţara noastră, a treia parte din trupul Moldovei.

Neculai V. Coban

TRANSNISTRIA

1

1. M. S. Regele și Mareșalul Ion Antonescu pe front

2. Vizita la Odesa a d-lui Oshima, ambasadorul Japoniei la Berlin

3. Doamna Maria Mareșal Antonescu în mijlocul unor tinere românce din Rădăuți

4. D. Mareșal Ion Antonescu strângând mâna unui brav ostaș pe frontul din Crimeea

5. Prizonieri bolșevici
6. Artileria română înaintând în Rusia

2

4

3

5

6

Tipografia „Societatea Națională de Editură și Arte Grafice DACIA TRAIANA", București, Str. Colțidar 5 7 9 — înmatriculată sub Nr. 156/942 la Reg. Oficiului Comerțului București. Tiparită la 14 August 1942